

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Pedagogiky a psychologie

Studijní program: Vychovatelství

Studijní obor Pedagogika volného času
(kombinace):

**INFORMAČNÍ CENTRA PRO MLÁDEŽ
V ČESKÉ REPUBLICĚ
YOUTH INFORMATION CENTERS
IN CZECH REPUBLIC**

Bakalářská práce: 08-FP-KPP-28

Autor:

Andrea TAUCHMANOVÁ

Podpis:

.....

Adresa:

Skřivánčí 65

466 01, Jablonec nad Nisou

Vedoucí práce: Mgr. Tibor Slažanský, Ph.D.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
62	6	1	4	25	1+ CD

CD obsahuje celé znění bakalářské práce.

V Liberci dne: 7. května 2009

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 07. 05. 2009

Andrea Tauchmanová

Poděkování:

Mé poděkování patří především vedoucímu této bakalářské práce, Mgr. Tiboru Slažanskému, Ph.D., za odbornou pomoc, ochotu, trpělivost a za podporu při psaní práce. Dále bych chtěla poděkovat i pracovníkům informačních center pro mládež v České republice, a to zejména za velmi obětavý přístup při poskytování potřebných informací týkajících se výzkumů.

INFORMAČNÍ CENTRA PRO MLÁDEŽ V ČESKÉ REPUBLICE

TAUCHMANOVÁ Andrea BP-2009 Vedoucí BP: Mgr. Tibor Slažanský, Ph.D.

Anotace

Bakalářská práce (=BP) se zabývá vývojem a současným stavem informačního systému pro mládež v České republice. V další části BP je popsána struktura informačního centra, jeho provozní, personální a ekonomické podmínky. BP vychází z dostupných, česky psaných materiálů popisujících problematiku informovanosti mládeže v České republice. Cílem BP je návrh rozvoje další činnosti konkrétního informačního centra pro mládež. Stanovíme dlouhodobý a krátkodobý plán obsahující úkoly pro zřizovatele a pracovníka informačního centra pro mládež, vedoucí k rozvoji činnosti centra v Jablonci nad Nisou.

Klíčová slova

Informační centrum pro mládež, využití Informačních center pro mládež, získávání informací, mládež, služby Informačních center pro mládež

YOUTH INFORMATION CENTERS IN CZECH REPUBLIC

Summary

Bachelor's thesis (= BP) is involved in the development and current state of information system for young people in the Czech Republic. In other parts of BP described the structure of an information center, its operations, personnel and economic conditions. BP is based on availability, english written materials describing the problems of information for young people in the Czech Republic. The goal BP is developing the proposal further activities specific information center for young people. Determine the long-term and short-term plan with tasks for the founder and worker information center for young people, leading to the development of activities centers in Jablonec nad Nisou.

Key words: Youth Information Centre, use of Youth Information Centres, getting information, youth, Youth Information Centres services

LES CENTRES D'INFORMATION POUR LES JEUNES GENS EN REPUBLIQUE TCHEQUE

Resumé Le mémoire de licence (=le ML) étudie le développement et l'état actuel du système d'information pour les jeunes gens de la République tchèque. La structure, le régime et les conditions personnelles et économiques sont décrits dans d'autre partie du ML. Le ML provient de la littérature accessible écrite en tchèque concernant la problématique de l'information de la jeunesse en République tchèque. L'objectif de ce ML est le projet du développement des activités d'un centre d'information pour la jeunesse concret. Nous fixerons le projet de longue durée et de courte durée comportant les tâches pour le constituant et pour le travailleur du centre d'information acheminant vers le développement des activités du centre à Jablonec nad Nisou.

Mots-clés

Centre d'information pour la jeunesse, de l'utilisation des centres d'information jeunesse, information, services de la jeunesse des centres d'information des jeunes

OBSAH

1.	Úvod	8
2.	Právo na informace a Informační centra pro mládež (ICM)	9
2.1	Právo na informace	9
2.2.1	Právo mladých lidí na informace	9
2.2	Vznik ICM	10
2.2.1	Zakládání ICM v Evropě	10
2.2.2	Vývoj ICM v České republice	11
3.	Informační systém pro mládež v České republice	13
3.1	Organizace vytvářející informační systém pro mládež	13
3.1.1	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky	13
3.1.2	Národní institut dětí a mládeže	14
3.1.3	Asociace pro rozvoj a podporu Informačních center pro mládež v České republice	16
3.2	Další partneři	18
4.	Obecná vymezení informačního centra pro mládež	19
4.1	Charakteristika	19
4.2	Právní zakotvení	21
4.3	Ekonomické zajištění	24
4.4	Personální zajištění	26
4.5	Poskytované služby	27
4.5.1	Základní služby	27
4.5.2	Doplňková činnost	29
5.	Současný stav Informačních center pro mládež v České republice	31
5.1	Současný stav informační sítě v České republice	31
5.2	Výzkum činnosti ICM	32
5.2.1	Dotazníkové šetření	32
5.2.2	Závěrečné zprávy ICM	36
5.2.3	Zhodnocení výzkumné činnosti	43
5.3	Zhodnocení současného stavu informačních center pro mládež	44

6. Analýza vybraného informačního centra pro mládež	45
6.1 Charakteristika ICM v Jablonci nad Nisou	45
6.2 Současný stav ICM v Jablonci nad Nisou	47
6.2.1 Shrnutí	52
6.3 SWOT analýza ICM Jablonec nad Nisou	52
7. Návrh na rozvoj činnosti Informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou	54
7.1 Dlouhodobý strategický plán vývoje činnosti ICM Jablonec nad Nisou	54
7.2 Krátkodobý strategický plán vývoje činnosti ICM Jablonec nad Nisou	55
8. Závěr	56
9. Použité zdroje	57

Příloha:

Dotazník pro Informační centra pro mládež

1. ÚVOD

Na počátku třetího tisíciletí mají mladí Evropané mnoho **možností**, ale i **problémů**, které musí řešit. Je pro ně proto velmi důležité umět **se orientovat** v dostupných informacích a být schopen získané informace **analyzovat**. Přínosem pro ně mohou být **Informační centra pro mládež**, která jim k dosažení jejich snah a prohloubení jejich aktivního zapojení do života společnosti mohou pomoci. **Jak a kde** vůbec myšlenka založení Informačních center v Evropě vznikla budeme blíže specifikovat v **první části práce**.

Narůstající snaha o zkvalitňování poskytovaných služeb v oblasti informovanosti v České republice vedla k **vytvoření informačního systému pro mládež**. Tento systém, zabývající se naplňováním a rozvíjením práva lidí na informace, řeší stát a jeho partnerské subjekty, kam spadá i Asociace pro podporu a rozvoj informačních center pro mládež v České republice. V práci uvádíme bližší informace o **vývoji** informačního systému a charakteristice subjektů, které systém zastupují.

V práci jsme zjišťovali **současný stav** informačních center pro mládež v České republice. Z hlediska jejich **právního** zakotvení, **personálního** a **finančního** zajištění. Tomuto tématu jsme věnovali další kapitoly práce.

Cílem práce je **stanovení návrhu** na rozvoj činnosti informačního centra pro mládež. Ten vychází z analýzy vybraného informačního centra, jeho současných příležitostí a možných hrozeb. Výsledkem návrhu je sepsání dlouhodobého a krátkodobého **strategického plánu** určující úkoly pro zřizovatele a pracovníka centra.

2. PRÁVO NA INFORMACE A INFORMAČNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ

2.1 PRÁVO NA INFORMACE

Právelem na informace, zejména se jedná o jejich získávání, je zakotveno ve Všeobecné deklaraci lidských práv přijaté v New Yorku v roce 1948. Jak uvádí Všeobecná deklarace lidských práv (1948), každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu. Toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoliv prostředky a bez ohledu na hranice.

Právo svobodného přístupu k informacím je, jak uvádí Kopeček, Pavlík (2003), v nejobecnější poloze obsaženo v závazných dokumentech OSN. Těmi jsou Všeobecná deklarace lidských práv, článek 19 (1948) a Úmluva o právech dítěte (1989).

Česká republika se ke Všeobecné deklaraci přihlásila prostřednictvím Usnesení předsednictva České národní rady č.2/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení **Listiny základních práv a svobod** jako součásti ústavního pořádku České republiky. Právo na informace je obsaženo v Listině, článek 17. Na Listinu základních práv a svobod navazuje **zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím**, ukládající v § 2, odstavci prvním tohoto zákona povinnost poskytovat informace. Což se vztahuje především na subjekty státní správy i orgány územní samosprávy a na všechny, kterým zákon svěřil rozhodování o právech.

2.1.1 Právo mladých lidí na informace

Kopeček, Pavlík (2003) považují za zásadní a konkrétní dokument, který řeší právo mladých lidí na informace, charakter poskytovaných informací, způsob a formy předkládaných informací tzv. **Evropskou chartu informací pro mládež** z roku 1993.

V **Úmluvě o právech dítěte**, ke které se Česká republika přihlásila Sdělením ministerstva zahraničních věcí **č.104/1991 Sb.** ze dne 6.února 1991, je v článku 17

stanovena přímo povinnost zabezpečit dítěti přístup k informacím a materiálům z různých národních a mezinárodních zdrojů. A to především k informacím, změřeným na rozvoj sociálního, duchovního a mravního blaha dítěte a také jeho tělesného a duševního zdraví.

Jak je z názvu výše uvedeného dokumentu patrné, jde zejména o právo dětí a mládeže na informace. A právě pro mládež byla v roce 2001 vydána **Bílá kniha Evropské komise o politice v oblasti mládeže** (dále jen Bílá kniha). Základem pro vydání byly výše zmíněné dokumenty společně s rozbořem potřeb mladých lidí. Bílá kniha neřeší pouze problematiku práva mladých lidí ke svobodnému přístupu k informacím, ale řeší otázky participace, vzdělávání, zaměstnání a trávení volného času mládeže.

K zajištění práva na informace pro mladou generaci byl zaveden systém opatření k zabezpečení informačních služeb a informačních aktivit pro mládež vytvořením **Informačního systému mládeže** (dále jen ISM). Cílem systému je poskytovat mládeži co nejširší spektrum informací, které se týkají aktuálních témat, poskytovat a rozšiřovat možnosti přístupu mladých lidí k adekvátním informacím. ISM zahrnuje celou řadu prostředků a nástrojů k poskytování informací pro mládež a mezi ně patří i vytváření sítě informačních center pro mládež.

2.2 VZNIK INFORMAČNÍCH CENTER PRO MLÁDEŽ

2.2.1 Zakládání informačních center pro mládež v Evropě

Neustálý rozvoj zájmu o informace se netýká pouze starší populace, ale růst zájmu byl a je patrný i u mladých lidí. Vzhledem k této skutečnosti ministerstva jednotlivých zemí Evropy - zabývající se problematikou dětí a mládeže či informovaností, navrhuji a stanovují nařízení či koncepce, které by vedly k rozvoji informovanosti mládeže. Jedním z návrhů bylo založení informačního centra pro mládež (dále jen ICM). Kulich (2002) uvádí, že původní návrh padl v roce 1969 ve **Francii**, kde také následně první ICM vzniká jako **Centre d'Information et de Documentation Jeunesse – CIDJ**.

Kulich (2002) dále píše, že ačkoliv myšlenka vzniku ICM vzešla z Ministerstva pro sport a mládež, přesto základní podoba a metodika, jak bude centrum fungovat, byla v rukou zaměstnanců ICM. Tato fáze francouzských infocenter trvala čtrnáct let. Až poté se začala vytvářet koncepce a systém informačních center pro mládež. Za 14 let fungování ICM ve Francii vznikl poměrně ustálený soubor informačních okruhů. To byl také jeden z prvních úkolů, se kterým se zakladatelé museli potýkat - stanovit základní tématické oblasti, o kterých budou centra informovat. Aby centra byla užitečná především mládeži, musely i oblasti vycházet z potřeb mladých lidí. Proto bylo nutné udělat průzkum mezi mladými, zjišťující, jaká témata jsou jim blízká a zajímají-li se o ně. Výsledek ukázal, že klíčovými tématy pro mládež jsou vzdělávání, práce, volný čas, cestování a krizové situace.

Podle francouzského modelu se začala zřizovat i další ICM po celé Evropě. Uvádíme pouze některé státy a data vzniku informačního centra, aby mohlo dojít k porovnání s informačními centry v České republice.

- **Itálii** zakládá první ICM v roce **1982** v Turínu.
- V **Německu a Rakousku** vznikají ICM v roce 1985 při úřadech práce.
- **Maďarsko** datuje založení ICM k roku **1989** v Budapešti.
- **Česká republika** otevře své první ICM v roce **1991**.

2.2.2 Vývoj ICM v ČR

Za vznikem prvního informačního centra pro mládež stojí občanské sdružení **Národního informačního centra mládeže – NICEM**. Kopeček, Pavlík (2003) zmiňují vznik občanského sdružení jako volného konsorcia několika organizací a institucí, mezi něž se řadí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT), Institut dětí a mládeže, AMAVET, Duha a dalších subjektů.

Cílem sdružení byla koordinační činnost v oblasti informatiky pro děti a mládež. S tímto cílem byly vytvářeny **první informační body**, tzv. infopointy. Místa vzniku byla většinou dána sídlem organizace, která je členem sdružení NICEM. Národní informační centrum pro mládež v tuto chvíli fungovalo jako **odborný poradce** informačních bodů v oblasti materiální a finanční pomoci. Dalším úkolem je **metodicky**

působit na domy dětí a mládeže (dále jen DDM) a občanská sdružení, která pracují s mládeží či přímo s informacemi pro mládež.

A právě ve spolupráci s DDM a některými sdruženími dětí a mládeže vytvořilo NICEM hned na počátku svého působení v oblasti poskytování informací poměrně významný projekt. Byla vytvořena **počítačová síť**, tzv. BBS stanice, díky které byl usnadněn proces poskytování informací. Projekt obsahoval dvě centrální stanice v Praze a Brně a dalších 35 stanic docházkového typu v regionech. Ty přinášely informace nejen dětem a mládeži, ale i jejich rodičům, vedoucím či veřejnosti. Tím se činnost NICEM změnila z poradního orgánu na centrální řízení informačního systému. Stanice BBS sloužily pro účely ICM až do roku 1997, kdy začaly být nahrazovány internetovou technologií, která se v té době začala rozšiřovat.

Jak popisuje Kopeček, Pavlík (2003), NICEM bylo od jeho vzniku pověřeno **přerozdělováním finančních prostředků** z MŠMT ČR jednotlivým informačním centrům pro mládež a zřizováním nových informačních center. Této funkce se po dohodě s ministerstvem školství v roce 1998 vzdalo. Rozhodlo se informační centra, která byla jeho součástí, podporovat pouze zprostředkováváním informací. V současné době NICEM jako takový již neexistuje a jeho činnost převzal z části Národní institut dětí a mládeže (dále jen NIDM) a z části Asociace pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež v České republice (dále jen AICM ČR). O těchto institucích se více zmíníme v další kapitole.

Nesmíme však opomenout zmínit další projekt NICEM, který byl spuštěn v roce 1993. Šlo o **založení elektronické informační Automatizované databáze mládeže** (tzv. ADAM), sloužící jako centrální zdroj informací pro mládež. Díky databázi se NICEM stalo 'sběrnou' aktivit a informací o jednotlivých sdruženích pro děti a mládež, které dále předávalo bezplatně všem zájemcům. Server Adam.cz, založený NICEM, stále funguje jako zpravodajský a informační servis sdružení dětí a mládeže v České republice. Jeho provozovatelem je Česká rada dětí a mládeže podporovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

3. INFORMAČNÍ SYSTÉM PRO MLÁDEŽ V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 ORGANIZACE VYTVÁŘEJÍCÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM PRO MLÁDEŽ

Naplněním práva mladých lidí na získávání informací, které slouží k nalezení správného řešení jejich problému, se podílí několik institucí. Ty společně vytvářejí **informační systém pro mládež** (dále jen ISM). Pracují na koncepcích k rozvoji ISM a současně naplňují cíle stanovené Koncepcí státní politiky pro oblast dětí a mládeže.

Jak uvádí Koncepce rozvoje ISM (2007), organizace se zabývají převážně problematikou dětí a mládeže ve všech možných odvětvích, nejen v oblasti informovanosti a poskytování informací. Mezi tyto organizace patří **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky** (dále jen MŠMT ČR), jím přímo řízený **Národní institut dětí a mládeže** (dále jen NIDM) a nestátní střešní nezisková organizace, kterou je **Asociace pro podporu a rozvoj Informačních center v České republice** (dále jen AICM ČR). Měli bychom zde zmínit již neexistující organizaci, která však stála u zrodu informačního systému pro mládež a můžeme ji bezpochyby označit jako stěžejní organizaci. Touto organizací je občanské sdružení NICEM, o kterém bylo více již dříve zmíněno.

Vedle hlavních subjektů, kteří tvoří ISM, se na rozvoji spolupodílejí i další subjekty zasahující do oblasti práce s mládeží. Jsou to **školy a školská zařízení, domy dětí a mládeže, střediska volného času dětí a mládeže, nestátní neziskové organizace** a také **informační pracoviště** dalších státních ale i evropských institucí.

3.1.1 Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky

MŠMT ČR je **státním garantem** rozvoje informačních služeb pro mládež v České republice, podporující vznik a rozvoj informačních aktivit v oblasti státní i nestátní sféry. MŠMT ČR představuje pro ICM především finanční podporu pro vykonávání jeho činnosti. Ministerstvo předává závazky, které pro něj vyplývají z Koncepce státní politiky pro děti a mládež, organizacím, které přímo řídí.

3.1.2 Národní institut dětí a mládeže

Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky je přímo řízená organizace MŠMT ČR. NIDM je jedním ze zakladatelů občanského sdružení NICEM a od počátku je s problematikou poskytování informací pro mládež spojen. Podle internetových stránek Institutu dětí a mládeže (2009) je institut **členem evropské informační sítě ERYICA** (European Youth Information and Counselling Agency) a za Českou republiku dodává informační materiály a údaje do evropského portálu Infomobil. Ten nabízí svým návštěvníkům informace o možnostech daného státu v oblasti vzdělávání, práce, cestování, ubytování.

Podle Kopečka, Pavlíka (2003), Národní institut dětí a mládeže založil v roce 1992 Informační středisko pro nezaměstnanou mládež v Praze, které později přešlo na provoz Informačního centra pro mládež docházkového typu. To v současné době funguje jako **Národní informační centrum pro mládež** (dále jen NICM). Dalším článkem v plnění koncepčních závazků v rámci ISM, kromě informačního centra, je provoz dalších odborných pracovišť. Těmi jsou oddělení **Eurodesku** a **České národní agentury Mládež**.

Národní informační centrum pro mládež

V úplném začátku poskytovalo centrum své služby převážně **nezaměstnané mládeži**, čímž částečně suplovalo funkci pracovního úřadu. Později rozšiřovalo svoji nabídku informačních oblastí natolik, že jejich služeb začali využívat i studenti a žáci škol. Tím ztratilo statut centra pro nezaměstnané a stalo se z něj **informační centrum docházkového typu**. Postavení jeho zřizovatele, kterým je NIDM, jakožto výše postaveného orgánu oproti jiným zakládajícím organizacím, vedlo od počátku k nutnosti nabízet **nadstandardní služby** nejen pro návštěvníky, ale také pro ostatní informační centra v ČR. Proto se pro ně NICM stalo **poradenským, konzultačním a metodickým partnerem**.

V současnosti Národní informační centrum i nadále zůstává metodickým rádcem, navíc se stalo i **zastřešujícím subjektem** pro všechna centra na území České republiky. Doubrava (2007-Učitelské noviny) uvádí, že dalším novým úkolem NICM je **systematicky spolupracovat** s jinými institucemi poskytujícími informace, například

s knihovnami, Akademickou informační agenturou nebo Asociací informačních turistických center. Mezi jeho cíle patří **metodická činnost, vzdělávání pracovníků ICM a poskytování stáží** v pražském informačním centru. Vzhledem k tomu, že toto centrum je členem ERYICA, má povinnost zastupovat Českou republiku v této oblasti a podávat informace o dění v ERYICA ostatním informačním centra pro mládež v České republice (dále jen ICM).

Eurodesk

Eurodesk je evropská informační síť působící v 31 zemi a poskytující přístup k informacím pro mladé lidi a pro pracovníky s mládeží. Jak je zmíněno na internetových stránkách Eurodesku (2009), informace se týkají převážně států Evropy a vycházejí z aktuálních potřeb mladých lidí. Eurodesk nabízí informace o evropských programech v oblasti vzdělávání, základní údaj o možnostech získání stipendií, aktuální nabídky stáží. V nabídce má informace o studiu, dobrovolnictví a práce v zahraničí, cestování, ubytování, au-pair. Nezbytnou součástí nabídky jsou kontakty na zahraniční organizace a poskytování obecných informací o Evropské unii.

Česká národní agentura Mládež

Česká národní agentura Mládež (dále jen ČNA) je organizace, která nabízí svým klientům řadu možností v rámci našeho členství v Evropské unii. Jeho nejmladším projektem pro roky 2007 až 2013 je Mládež v akci, která nabízí pět programů podporujících aktivitu v národní či evropské unii. Hlavní myšlenkou akcí je podpora evropanství. Agentura finančně podporuje veřejně prospěšné projekty skupin mladých lidí a neziskových organizací splňující programem stanovené cíle. Cíle se týkají převážně evropského občanství, aktivní účasti mladých lidí na veřejných záležitostech, kulturní rozmanitosti, začleňování mladých lidí s omezenými příležitostmi.

Podle internetových stránek Mládeže v akci (2009), ČNA kromě finanční podpory projektů v rámci programu Mládež v akci, radí mladým lidem a pracovníkům s mládeží, jak plánovat a realizovat projekty v programu Mládež v akci, pořádá školení, která zvyšují kvalifikaci pracovníků s mládeží a usnadňují mladým lidem přístup k programu, koordinuje síť regionálních konzultantů působících v jednotlivých krajích.

3.1.3 Asociace pro podporu a rozvoj informačních center pro mládež

K myšlence založit střešní organizace pro informační centra vedla skutečnost, že NICEM odmítlo dále přerozdělovat finanční zdroje od MŠMT ČR a stalo se samostatnou jednotkou v dosavadní informační síti. Asociace vznikla v roce 1999 pod vedením několika zřizovatelů dosavadních Informačních center pro mládež nestátních neziskových organizací dětí a mládeže.

Jak uvádí Kopeček, Pavlík (2003), hlavní funkcí asociace je zastupování svých členů ve finanční sféře a při řešení kolektivních záležitostí u státních institucí či jiných svých partnerů. Přínos pro ICM vyplývá také z koordinátorské činnosti u některých projektů. Snahou AICM ČR zůstává, stejně jako v minulosti snahou NICEM, systémová podpora vzniku nových Informačních center pro mládež v ČR docházkového typu pracujících v síti. Centra vycházejí ze zkušeností a dosaženého stavu v rámci České republiky i v zahraničí.

Cíle a zaměření AICM

Cíle a zaměření AICM ČR jsou dány Stanovami občanské sdružení (1999):

- Asociace je dobrovolným sdružením občanů, jejichž zájmem je podpora a pomoc při rozvoji sítě Informačních center pro mládež na území ČR.
- Asociace je organizací nepolitickou, nezávislou na církvích, hnutích a ideologiích, stejně jako na orgánech státní moci a správy.
- Asociace naplňuje a hájí zájmy, potřeby a práva mládeže v oblasti poskytování a zprostředkovávání informací, které nejsou zatíženy diskriminací, jakoukoliv ideologií či jinými předsudky dle demokratických principů uvedených v “Evropské chartě informací pro mládež”, která byla přijata dne 3.12.1993 na 4. všeobecném shromáždění ERYICA v Bratislavě.
- Svou činnost asociace zaměřuje především na vytváření všech podmínek a aspektů v oblasti kvalitativního i kvantitativního rozvoje poskytování informací pro mládež.
- Asociace úzce spolupracuje se všemi státními, nestátními, soukromými a dalšími subjekty v ČR i mimo ni, které mají shodné či podobné zájmy.
- Asociace zároveň předkládá náměty a doporučení ke koncepcím všech informačních systému a aktivit, které se mohou dotýkat oblasti informací pro mládež v České republice.

- Asociace realizuje vzdělávací, konzultační a expertní služby pro své členy i partnerské instituce a organizace. Vytváří a poskytuje odborný a metodický materiál z oblasti své činnosti.
- Asociace vykonává svoji činnost na celém území České republiky.

Činnosti dané stanovami řídí Výkonný výbor AICM ČR, který je zastoupen minimálně tříčlenným týmem lidí, kteří jsou členy střešní organizace.

Členství AICM ČR

Členem AICM ČR se může stát fyzická či právnická osoba, která patří alespoň do jedné z následujících skupin. Jak uvádí internetové stránky Asociace pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež, členství je buď individuální, kolektivní či čestné.

- **Individuálním členem** se může stát každá fyzická osoba, která souhlasí s programem a stanovami asociace, u osob mladších 18-ti let je podmínkou členství souhlas zákonného zástupce.
- **Kolektivním členem** se může stát nekomerční právnická osoba nebo její organizační složka v případě, že **toto umožňuje její statut** a v případě, že je ochotna a schopna podílet se organizačně i ekonomicky na činnosti asociace. Každý příslušník kolektivního člena má práva a povinnosti člena individuálního.
- **Čestným členem** se může stát, na základě rozhodnutí valné hromady a se svým souhlasem, fyzická osoba, která se významně podílí nebo podílela na rozvoji Informačních center mládeže v České republice.

Podmínky členství jsou dány stanovami asociace a nedodržování pravidel a povinností v nich daných, může vést k vyloučení z organizace.

Obsah činnosti AICM ČR

Asociace, jak uvádí zápis z valného hromady (1999), se na své úvodní valné hromadě dohodla na základním obsahu z pozice zastřešující organizace.

Za **hlavní úkoly si stanovila:**

- podporu a pomoc při rozvoji informační sítě na území České republiky,
- spolupráci se všemi státními, nestátními, soukromými a dalšími subjekty v České republice i mimo ni, které mají ve své činnosti stejné či podobné zaměření,

- dohlížení na správnost poskytování informací a služeb svých členů, k čemuž jí od roku 2007 slouží Certifikace Informačních center pro mládež,
- prezentace činnosti své i svých členů na výstavách a celostátních akcích, s čímž souvisí vydávání a distribuce propagačních materiálů AICM ČR,
- spolupráce s partnery systému v rámci navrhování a předkládání koncepčních materiálů informačních systémů a aktivit.

3.1.4 Další partneři informačního systému mládeže v České republice

Významnými partnery pro ISM, jsou Česká rada dětí a mládeže a Sdružení pracovníků Domů dětí a mládeže v České republice. Do budoucna by se tyto střešní organizace měly mnohem aktivněji podílet na rozvoji informačního systému pro mládež v ČR.

4. OBECNÁ VYMEZENÍ INFORMAČNÍCH CENTRA PRO MLÁDEŽ V ČESKÉ REPUBLICE

4.1 CHARAKTERISTIKA INFORMAČNÍCH CENTER PRO MLÁDEŽ

Informační centrum pro mládež je zařízení docházkového typu poskytující informace a služby z oblastí vztahujících se k životu cílových skupin a jejich aktuálním problémům. Služby jsou určeny mladé generaci, ale také neorganizovaným dětem a mládeži, pracovníkům s mládeží, rodičům a široké veřejnosti. Informace i poradenské služby jsou poskytovány bezplatně a v souladu s Evropskou chartou informací pro mládež z roku 1993.

Jak je uvedeno v Metodice Institutu dětí a mládeže (2000), je cílem činnosti informačního centra pro mládež umožnit mladým lidem **přístup k informacím**, naučit je **s informacemi pracovat** samostatně a tvořivě s využitím všech dostupných technologií. Snahou je, aby návštěvníci center díky získaným informacím či poskytnuté poradenské službě **přicházeli na řešení svých problémů** a získávali údaje nápomocné k rozšíření jejich možností nejen v rámci všedních povinností.

Oblasti poskytovaných informací vycházejí z potřeb mladých lidí a ze speciálních specifik daného regionu, kde informační centrum funguje. V zásadě je **stanoveno jedenáct oblastí**, které jsou platné pro všechna centra. Jde o oblast vzdělávání, práce, cestování, volný čas, zdraví, ekologie, sociálně patologické jevy, sociální skupiny, občan a stát, mládež v České republice a Evropské unii, mezinárodní a národní organizace. Vedle těchto oblastí může ICM vytvářet další složky s informacemi dle charakteru a zaměření svých zřizovatelů a aktuálních potřeb zájemců o informace.

Soubory informací jsou sbírány, tříděny a zpracovávány tak, aby byly srozumitelné a využitelné pro hlavní cílovou skupinu, kterou jsou neorganizované děti a mládež. Musí docházet k neustálému aktualizování složek, případně musí pracovníci zařízení být o aktuálních datech srozuměni a poskytovat tyto informace dále uživatelům. Základní nabídka informací je tvořena z mezinárodních, národních a regionálních

zdrojů. Soubory jsou v zařízeních k dispozici v tištěné podobě a mohou být doplněny tiskovinami a materiály týkající se dané oblasti.

V současnosti se s rozvojem techniky začíná od tištěné formy pomalu upouštět. Nahrazují ji modernější technologie jako jsou elektronické nosiče dat či internet. Stále více se využívá k předávání informací i telefonátů či elektronické pošty.

Kategorizace informačních center pro mládež

Informační centra pro mládež jsou v České republice poměrně mladými zařízeními a není proto divu, že se neustále vyvíjí, mění. Vliv na vývoj mají návštěvníci, umístění zařízení nebo lokální působnost informačního centra. Díky tomu dochází k diferenciaci informačních center. AICM se proto rozhodla vytvořit systém, který bude rozlišovat centra podle působnosti, zaměření a rozsahu podávaných informací. Kopeček, Pavlík (2003) uvádí prvotní koncepci diferenciaci AICM, kdy byly stanoveny následné kategorie pro rozlišování informačních center pro mládež: **krajské ICM, regionální ICM, informační centrum pro mládež a informační bod pro mládež.**

Krajská informační centra mají ve své náplni kromě běžného podávání informací zájemcům také koordinovat další činnost ICM v daném regionu, zajistit spolupráci s příslušným krajským úřadem, zpracovávat a distribuovat informační soubory krajského typu a provozovat Krajská střediska Evropské informační služby EURODESK.

Regionální informační centrum má nad rámec podávání základních informací pomáhat při činnosti regionálních infopointu, zajišťovat regionální informace pro ostatní „íčka“ a infopointy v regionu. Činnost tohoto typu centra, přesahuje rámec města či obce ve kterém je zřízen.

Informační centrum pro mládež splňuje všechna kritéria plně funkčního ICM. Jeho působnost se váže pouze k místu jeho sídla (dané město a spádové oblasti). Zřízení takového typu ICM by mělo vycházet z podnětu především orgánů místní samosprávy a tím pádem i jeho financování by mělo probíhat prostřednictvím orgánů samosprávy či krajské správy.

Informační body (pointy) jsou zařízení působící jako doplňková služba subjektů, které se zabývají především prací s dětmi a mládeží (např. základní a střední školy, knihovny, atd.). Jejich hlavní náplní je poskytování základních informací z daných oblastí, které jsou stanoveny AICM i zajišťování informací z místa svého působení.

Dělení dle tohoto modelu bylo však možné pouze do doby, než začalo informačních center stále více přibývat. Ve větších, krajských městech se zřizuje několik informačních center, které je pak těžké rozlišit na Informační centrum pro mládež a Krajské informační centrum. Taktéž je to u regionálních typů ICM. Proto se opustilo od dělení na krajská a regionální zařízení a přistoupilo se k jednotnému názvu Informační centrum pro mládež či informační bod.

Zde ovšem vyvstává opět problém, jak rozlišit kvalitu center? Proto AICM vydala Standardy kvality poskytovaných informačních služeb pro svá zaštiťující informační centra pro mládež. Dokument slouží jako měřítko k porovnávání činnosti jednotlivých informačních center. Jestliže se ICM chce stát plnohodnotným členem AICM, musí tyto standardy splňovat. Dokladem mu k tomu slouží získaná Certifikace, kterou vydává AICM po provedení auditu v daném informačním centru.

4.2 PRÁVNÍ ZAKOTVENÍ INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ

Do současné doby nebyl v České republice vydán zákon stanovující pravidla pro zřizování informačních služeb pro mládež, podporující vznik a rozvoj informační sítě. Od počáteční myšlenky založení ICM v České republice bylo formulováno několik koncepcí, které se zabývají problematikou dětí a mládeže či problematikou poskytování informací obecně. Tyto dokumenty jsou ale především doporučující, ne však závazné pro státní správu či organizace samotné.

Můžeme tedy konstatovat, že v současné době může mít informační centrum pro mládež libovolného zakladatele. A to jako jeho hlavní činnost či jako doplněk k jeho dosavadní nabídce. ICM může vzniknout jako nestátní nezisková organizace, pod kterou spadají občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní a náboženské spolky či zájmové sdružení právnických osob. ICM může být založeno i jako příspěvková organizace jako státní nebo veřejnoprávní instituce, například při Domu dětí a mládeže.

Nestátní nezisková organizace

Převažující formou je v současné době zakládání informačních center jako nestátní neziskové organizace. Za nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), považujeme organizace, zabývající se obecně prospěšnou činností. Jejich zakladatelem není stát a ani nejsou na státu závislé. Tyto organizace nejsou zřízeny za vidinou finančního zisku a ani o zisk neusilují. V České republice se jedná převážně o ekologické organizace, organizace bojující za lidská práva či organizace pečující o potřebné či mentálně postižené.

Zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, stanovuje zejména podmínky vzniku a zániku **občanského sdružení**. To vzniká registrací u ministerstva vnitra České republiky a musí ji podat minimálně tři občané České republiky, z nichž minimálně jeden musí být starší 18-ti let. K registraci jsou potřebné stanovy sdružení, které obsahují mimo jiné název sdružení, sídlo, cíl jeho činnosti.

Zákonem č.248/1995 Sb., o obecně prospěšné společnosti, jsou stanoveny podmínky podle kterých se obecně prospěšná společnost zakládá. Založit ji může fyzická nebo právnická osoba. Vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných informací a to poté, co ji byla odsouhlasena zakládací listina. Takováto společnost přináší veřejnosti obecně prospěšnou činnost stanovenou v zakládací listině a její hospodářský zisk nesmí být využit ve prospěch jejich zakladatelů, členů nebo zaměstnanců.

Příspěvková organizace

Jak se uvádí v zákoně č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a územních pravidlech, § 23 až § 37a, zřizují příspěvkové organizace organizační složky státu a územní samosprávné celky. Zřizovatel, vydává o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, jmenuje a odvolává ředitele a může provádět kontrolu hospodaření celé organizace.

Příspěvkové organizace se zabývají takovou činností, která je zpravidla nezisková a její rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

Certifikace ICM

Jelikož dosud není zákon, který by přímo stanovoval postup při zakládání a provozu Informačního centra pro mládež, obvykle se zřizovatel při zakládání informačního centra řídí standardy pro vznik a fungování informačních center pro mládež, vydanými AICM. I ty, stejně jako koncepce státní politiky, musíme považovat spíše za doporučující než závazné. Jak stanovují standardy AICM ČR (2007), **hlavními zásadami jsou:**

- základní nabídka poskytovaných informací musí být bezplatná,
- minimální otevírací doba pro veřejnost činí 20 hodin týdně,
- zřizovatel musí získat písemné vyjádření postoje městského či okresního úřadu k zajištění provozu ICM.

Pokud tato doporučení některé informační centrum nedodrží, neznamená to, že by nemohlo i nadále fungovat.

V tuto chvíli jsou stále ještě informační centra certifikována podle metodiky standardů AICM ČR. Podle internetových stránek Asociace pro rozvoj a podporu Informačních center pro mládež (2009) je proces certifikace založen na auditorské kontrole, kterou vykonává kontrolní komise. Certifikační komise je tříčlenná. V komisi jsou dva členové výkonného výboru AICM a jeden člen z některého Informačního centra pro mládež, mimo pracovníků z centra, kde bude probíhat audit. Ke kontrole může být přizván i tzv. nezávislý člen, který nepracuje v informačním centru pro mládež, ani není ve výkonném výboru AICM, ale problematice informačních center rozumí. Může to být například pracovník Národního institutu dětí a mládeže, nebo pracovník Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Pokud členové komise uznají, že byly na patřičné výši splněny všechny body Standardů kvality poskytování informačních služeb pro Informační centra pro mládež vydaných AICM, je udělen informačnímu centru „Certifikát kvality“. Certifikát má omezenou platnost na čtyři roky a před uplynutí této doby musí ICM požádat o prodloužení Certifikátu. V případě nesplnění všech částí auditu, má informační centrum možnost během šesti měsíční lhůty napravit chyby a požádat o opakovaný audit.

V současné době, podle webových stránek MŠMT ČR (2009), chystá ministerstvo Národní certifikaci v rámci Koncepce rozvoje informačního systému pro mládež

v České republice. Nová certifikace bude ukládat informačním centrům pro mládež dodržování určitého stupně kvality poskytovaných služeb a měla by vést k sjednocení pravidel ve fungování informačních center. Pokud informační centrum nesplní požadavky pro udělení certifikace, nebude moci žádat o státní dotaci MŠMT ČR.

4.3 EKONOMICKÉ ZAJIŠTĚNÍ INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ

Finanční zajištění činnosti informačních center pro mládež je od počátku vzniku prvního centra velkým problémem, který neustále přetrvává. Musíme bohužel konstatovat, že právě finanční stránka je spojována problematikou personálního, materiálního a dalšího provozního zabezpečení činnosti informačních center.

Informační centra pro mládež jsou založena na vícezdrojovém financování. Důležitou roli, v získávání finančních prostředků na provoz a fungování center, hrají samotní zřizovatelé či zástupci zřizovatele. Jak uvádí Kopeček, Pavlík (2003), provádí manažerská činnost pracovníky v neziskovém prostoru po celý rok jejich činnosti a je leckdy velmi náročná. Na druhé straně má tento způsob financování zásadní pozitivum, kterým je skutečnost maximálně finančně úsporného režimu provozu. Tento režim zaručuje téměř stoprocentní správnost a účelnost vynaložených finančních prostředků.

Finanční požadavky informačních center pro mládež lze rozdělit do **tří skupin**.

- 1) finance na základní vybavení- jako je nábytek, technické vybavení atp.,
- 2) finanční prostředky na provozní náklady,
- 3) mzdové náklady organizace.

Všechny tři oblasti je nutné financovat po celý rok. Z tohoto hlediska je nezbytně nutné stanovit výši rozpočtu tak, aby finanční prostředky vystačily na pokrytí všech nákladů v průběhu celého roku.

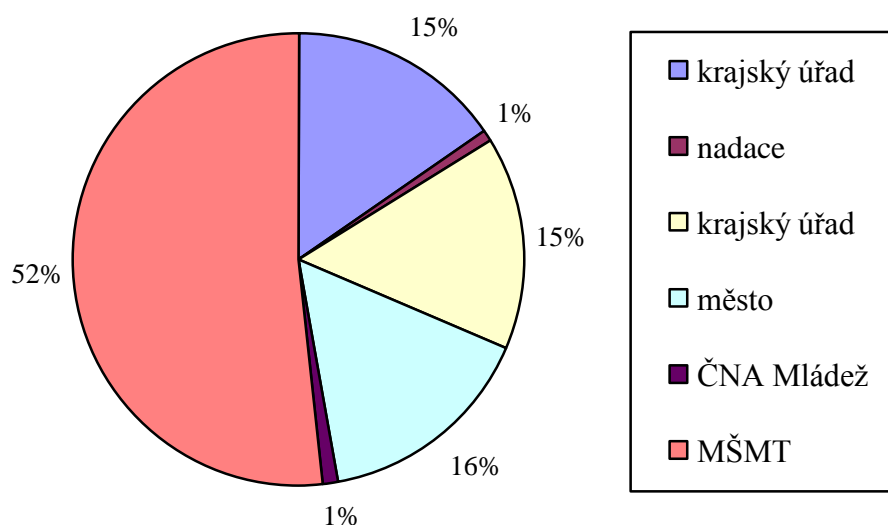
Při financování informačních center rozhoduje i druh právního zakotvení zřizovatele centra. Pokud je zřizovatelem informačního centra nestátní nezisková organizace, je nutné veškeré náklady hradit výhradně ze získaných finančních zdrojů. V případě, kdy informační centrum zřizuje orgán územní samosprávy či složka státu, tudíž se jedná o příspěvkovou organizaci, mohou zde být náklady hrazeny z rozpočtu stanoveném pro

celou organizaci. Například ICM, jejímž zřizovatelem je Dům dětí a mládeže, si nemusí do svého přímého rozpočtu započítávat mzdové náklady pro vedoucího pracovníka informačního centra. Tyto finance jsou poskytovány zřizovatelem z rozpočtu Domu dětí a mládeže.

Při vícezdrojovém financování může ICM žádat o finance u několika organizací najednou. Zde je také velmi podstatný rozdíl v právním zakotvení zřizovatele, který v tento okamžik, oproti předchozímu odstavci, znevýhodňuje příspěvkové organizace před nestátními neziskovými organizacemi. Podle Kopečka, Pavlíka (2003), právě příslušnost zřizovatelů k nestátnímu neziskovému sektoru, umožňuje maximální využití finančních zdrojů dostupných v České republice i zahraničí.

Nestátní neziskové organizace mohou žádat o dotace v rámci Programů podpory aktivit občanských sdružení ve prospěch dětí a mládeže vyhlašovaných MŠMT. Tento finanční zdroj se netýká právě příspěvkových organizací. Orgány státní správy a samosprávy v regionech každoročně vyhlašují výzvy k dotacím a grantům. Výzvy více či méně, záleží na jednotlivých regionech, problematiku financování informačních center zohledňují. V poslední době jsou často využívány k možnosti financování potřeb informačních center Evropské fondy, různé nadační fondy a v neposlední řadě finance ČNA Mládež. K získávání peněz neodmyslitelně patří i vyhledávání sponzorů a vlastní výdělečná činnost informačního centra pro mládež, jako například kopírovací, faxová či telefonní služba.

Obr. 1 Finanční podpora ICM

Zdroj: Koncepce rozvoje ISM v České republice (2008)

4.4 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ INFORMAČNÍCH CENTER PRO MLÁDEŽ

Personální zajištění provozu informačního centra pro mládež je v kompetenci zřizovatele informačního centra pro mládež. Personálem informačního centra mohou být stálí zaměstnanci nebo dobrovolníci.

U **stálých zaměstnanců** má zřizovatel buď stanovený počet úvazků, který může rozdělit mezi pracovníky, nebo se řídí rozpočtem, který je stanoven na roční činnosti informačního centra. Podle výše části rozpočtu, která je určena na mzdové náklady, zřizovatel rozhodne, kolik pracovníků bude moci zaměstnat.

Od počátku fungování informačních center pro mládež spolupracovali na jeho rozvoji, kromě profesionálních zaměstnanců, také **dobrovolníci** a to především z řad studentů. Tito rádoby zaměstnanci byli, jsou a budou vždy nezbytnou součástí informačních center, jelikož přinášejí do provozu stále nová témata, nové metody poskytování informací a samozřejmě novou sílu a elán. Dobrovolní pracovníci nejsou vázáni žádným úvazkem či finanční odměnou, tudíž je možné, aby jich pracovalo v informačním centru i několik, dle aktuální potřeby. Dobrovolníky jsou zejména studenti z řad středoškolské a vysokoškolské mládeže a účastníci programu Evropské dobrovolné služby.

Dle Zákona č.262/2006 Sb., zákoníku práce, se stálým pracovníkem informačního může stát osoba, která dosáhla 15-ti let věku. V případě, že jde o zaměstnance v neziskové organizaci, nejsou zde dány žádné kvalifikační předpoklady. Pokud je informační centrum zřizováno pod příspěvkovou organizací, řídí se výběrové řízení zaměstnanců dle platných právních předpisů dané organizace.

Pracovníci centra mají mezi sebou **rozdělenou činnost** podle jejich funkčního zařazení. Povinností **zřizovatele či zástupce zřizovatele** je směřování činnosti informačního centra k naplánovaným cílům, vytvářet dlouhodobé strategické plány, vytyčovat zásadní aktivity, akce a služby centra. Nedílnou součástí jeho pracovní náplně je zajišťování finančních zdrojů a zpracování rozpočtu, vytváření strategických dlouhodobých plánů, vytyčování zásadních aktiv. **Vedoucí pracovník** centra aplikuje rozhodnutí zřizovatel do každodenní činnosti, vede centrum a s ním zároveň i tým pracovníků, kteří jeho provoz zajišťují, garantuje hospodaření s rozpočtem a koordinuje realizaci všech akcí,

aktivit a služeb. K jeho základním schopnostem a dovednostem patří manažerské a komunikační dovednosti, umění organizace práce a řízení pracovního kolektivu. **Pracovníci** centra jsou těmi, kteří pracují s informacemi, jejich zdroji a zabezpečují každodenní styk s klienty.

Všichni pracovníci centra včetně vedoucího pracovníka by měli být seznámeni s hlavními myšlenkami činnosti informačního centra a především se zásadami vyplývajících z Evropské charty informací pro mládež z roku 1993.

Rozdělení činnosti mezi pracovníky v informačním centru považujeme spíše za ideální stav, skutečnost je leckdy spíše taková, že není možné zaměstnat dostatečný počet pracovníků, kteří by si práci mezi sebou vzorově rozdělili. Pak je nutné, aby se pracovní náplň zaměstnance uzpůsobila dané personální situaci.

4.5 SLUŽBY POSKYTOVANÉ INFORMAČNÍM CENTREM PRO MLÁDEŽ

Provoz informačního centra musí zabezpečovat poskytování základní služby, která je povinná pro všechna informační centra pro mládež. Druhá, doplňková činnost, je dobrovolná, ale je stále v souladu s hlavním posláním informačních center.

4.5.1 Základní služba informačního centra pro mládež

Základní službou informačních center pro mládež je dokumentačně informační činnost. První část zajišťuje zpracování poskytovaných informací tak, aby mohly být nabídnuty klientovi a druhá část zabezpečuje bezprostřední předání informace klientovi.

Jak uvádí Kulich (2002), zpracovávané informace, tvoří soubory informací v tiskové podobě. Soubory jsou vytvářeny v souladu s celospolečenskými zájmy a na základě potřeb a požadavků návštěvníků ICM. Členové AICM ČR mají tuto základní nabídku sjednocenu na základě rozhodnutí valné hromady, a to tzv. **jednotnou klasifikací oblastí** poskytovaných informací. Základní nabídka je doplněna **informacemi regionálního charakteru**, doplňkovou **literaturou** a **tiskovinami**. Informace jsou návštěvníkům poskytovány zdarma docházkovým způsobem prostřednictvím informátora a tištěnou formou – soubory informací v šanonech a panelovými

informacemi. Informace jsou dále poskytovány prostřednictvím internetu, telefonicky, elektronickou poštou, pravidelně rozesílanými tištěnými soubory informací a dalšími dostupnými formami.

Oblasti poskytovaných informací - jednotná klasifikace členů AICM ČR

- **Vzdělávání** - informace o vzdělávacím systému ČR, regionální seznamy škol, pedagogických center, informace o studiu v zahraničí, rekvalifikačních a jazykových kurzech.
- **Práce** - adresáře regionálních úřadů práce, informace o volbě povolání, nezaměstnanosti, jak správně napsat životopis, materiály ke studentským brigádám – obecné informace, adresáře zprostředkovatelů brigád v tuzemsku i v zahraničí, pracovní pobyty v zahraničí, au-pair zprostředkovatelny, katalogy workcampů.
- **Volný čas** - informace o kulturních, sportovní a společenských akcích v regionu. Nabízí adresáře středisek volného času, sportovních klubů, nabídku na zájmovou činnost dle oborů, letní dětské tábory.
- **Cestování** - informace pro cestování v tuzemsku i v zahraničí, cestovatelské slevy, adresáře ubytoven, campů a rekreačních zařízení, informace ministerstva zahraničních věcí o jednotlivých zemích.

Zmíněné čtyři oblasti poskytovaných informací musí zajišťovat každé informační centrum či infopoint, který je veden jako člen AICM ČR.

Následující oblasti informací jsou většinou národního a mezinárodního charakteru a proto je možné odkazovat zájemce o tyto informace buď na krajské či regionální informační centrum, které má tyto oblasti informací zpracovány.

- **Zdraví** - adresáře záchranných služeb, lékařské pohotovostní služby a lékárny s pohotovostní službou, přehled zdravotnických zařízení řízených MZ, problematiku dárcekrve, pojištění. Můžou zde být popisovány aktuální zdravotní problémy ve společnosti nebo zásady zdravého životního stylu.
- **Sociálně patologickými jevy** - základní informace o závislostech, kriminalitě, rasismu, adresáře krizových center, linek důvěry a poraden. Tato oblast se zabývá i rizikovými skupinami dětí a mládeže, sektami, sociální prevencí a pomocí v krizi.

- **Sociální skupiny a hnutí** - základní informace o menšinách, uprchlících a emigrační problematice.
- **Ekologie** - adresáře a programy ekologických organizací, hnutí a sdružení ochrany přírody.
- **Občan a stát** - Ústava ČR, lidská práva, problematika práv dětí a mládeže, parlament, senát, prezident, vláda, policie, armáda, hasiči, a další státní i nestátní organizace, které jsou každodenně využívány občany.
- **Mládež ČR a EU** - možnosti mladých lidí na zapojení se do veřejného života a to nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Zmíněny zde jsou adresáře organizací, které s tématem mládeže a Evropské unie pracují.
- **Mezinárodní, evropské a národní organizace** - informace o Radě Evropy, NATO, UNESCO, UNICEF, ERYICA. Zmíněny jsou i vzdělávací a informační programy Evropské unie určené pro mládež.

Informace, které jsou v centrech shromažďovány, tříděny do jednotlivých oblastí a dále poskytovány návštěvníkům, se musí neustále aktualizovat. Dokumentační činnost tak zabírá největší část z celkové nabídky služeb informačních center. Přesto se ICM snaží rozšiřovat svoje služby nabídkou další činnosti.

4.5.2 Doplnková činnost informačního centra pro mládež

Poskytování informačních materiálů a informační služby rozšiřují informační centra o další doplňkovou činnost. Ta je nad rámec, ale často vede k částečnému finančnímu zajištění provozu centra.

V dnešní době je už téměř standardní službou **konzultace** při vyhledávání informací a nacházení dalších zdrojů informací, stejně jako možnosti návštěvníků **používání PC** a elektronických nosičů. Rozvíjejí služby, které může informační centrum nabízet a které je zároveň nebudou příliš zatěžovat využíváním personálu, jsou **kopírovací, faxové, telefonické služby** a používání **internetu**.

Informační centra mohou provozovat **poradenské služby**, organizovat **vzdělávací akce** k aktuálně řešeným tématům nebo pořádat reklamní a komerčně založené akce. Tyto aktivity zabezpečuje ICM, buď svými vlastními zaměstnanci, nebo externími

pracovníky, kteří do center docházejí v předem stanovený den. Tito pracovníci, ať interní či externí, by měli mít patřičnou kvalifikaci v dané oblasti poskytovaného poradenství.

Nedílnou součástí některých informačních center pro mládež je provoz regionálního střediska **Evropské dobrovolné služby** EURODES či poskytování **profesní diagnostiky** pro volbu povolání COMDI.

Obr. 2a Doplnující tabulka k mapě pokrytí ICM

KRAJ	Název města, kde ICM působí
Hlavní město Praha	Národní informační centrum pro mládež
Liberecký kraj	Česká Lípa, Frýdlant v Čechách, Liberec–Vesec, Liberec-DDM, Jablonec n/N, Lomnice nad Popelkou
Královéhradecký kraj	Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Nový Bydžov Trutnov, Trutnov o.s.
Pardubický kraj	Pardubice, Vysoké Mýto
Olomoucký kraj	Olomouc, Prostějov
Moravskoslezský kraj	Bruntál, Krnov, Ostrava a.s., Ostrava
Zlínský kraj	Uherské Hradiště, Uherský Brod
Jihomoravský kraj	Brno ASK, Brno YMCA
Kraj Vysočina	Jihlava, Pelhřimov
Jihočeský kraj	České Budějovice, Český Krumlov, Tábor
Plzeňský kraj	
Karlovarský kraj	Cheb
Ústecký kraj	Ústí nad Labem, Litoměřice, Teplice
Středočeský kraj	Mladá Boleslav, Příbram

5.2 VÝZKUMNÁ ČINNOST INFORMAČNÍCH CENTER PRO MLÁDEŽ

Jaké fungují v současné době informační centra pro mládež? Jakou činnost a v jakém rozsahu nabízejí centra svým klientům? Je činnost center dostatečně využívána? To je jen pár otázek, které jsme si položili při výzkumu činnosti informačních center pro mládež. Výzkumem chceme zjistit současný stav informačních center v České republice.

5.2.1 Dotazníkové šetření

Informační centra pro mládež nevznikají z nařízení státu, proto by mělo jejich založení vést z podnětu místních občanů. Jestli tomu tak doopravdy je, by měl dokazovat fakt samotného fungování centra. Každé centrum má svůj osobní charakter, svoji získanou klientelu, která informační centrum dotváří. Podle poptávky návštěvníků, zaměstnanci upravují, rozšiřují či upouštějí od nabízených služeb. Tím máme na mysli jak rozsah základní služby, kterou je sběr a poskytování informací z jednotné klasifikace, tak i nabízenou doplňkovou činnost - kopírování, poradenská služba, prodej slevových karet a další.

Cíl dotazníkové šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaké **služby nabízejí** jednotlivá informační centra a zda-li na rozsah nabídky má **vliv** nějaký z **organizačních faktorů** provozu centra (právní zakotvení, finanční či personální zajištění) pro mládež.

Soubor respondentů

Dotazníkové šetření jsme měli v úmyslu provést se všemi, v současné době v České republice působícími informačními centry, které jsou buď pod záštitou AICM nebo fungují samostatně. A to přímo s jejich pracovníky podílejících se největší měrou na provozu center. Výběr respondentů byl dán tím, že právě pracovníci center nejlépe vědí, jaké rozsah možností v poskytování služeb, znají rozpočet centra a měli by mít i přehled o potřebách návštěvníků jejich centra.

Z rozdaných šedesáti tří dotazníků se nám jich vrátilo pět. V žádném případě tudíž nelze z výsledků těchto dotazníků usuzovat na obecně platné závěry, ale mohou nám posloužit jako inspirace a výchozí bod pro další úvahy.

Provedli jsme následující opatření pro větší návratnost. Těmi byla **prodloužení datumu** k navrácení a možnost **osobního předání** na Valné hromadě v Pelhřimově konané počátkem dubna 2009. I přes tato opatření se nám nepodařilo získat větší počet vyplněných dotazníků.

Tuto skutečnost si vysvětlujeme třemi možnými variantami:

- 1) Dotazníky byly rozeslány do informačních center v **poměrně krátké době po termínu odevzdání Výročních zpráv** a závěrečných zpráv činnosti za rok 2008 vypracovávaných pro Národní informační centrum pro mládež a Asociaci pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež. Málokomu se tedy chtělo ještě jednou vyplňovat shodné informace do podobného formuláře.
- 2) Ačkoliv byly dotazníky zasílány zřizovatelům i vedoucím informačních center, dotazník se vůbec **nedostal k osobě kompetentní k jeho vyplnění**.
- 3) Dotazník byl založen do složky nepodstatná korespondence.

Dotazníky nám zpět zaslalo informační centrum z České Lípy, Hradce Králové, Brna, Českých Budějovic, Chebu.

Dotazník

Dotazník jsme rozdělili do pěti oblastí, z nichž každá vypovídala o jedné stránce činnosti managementu informačních center. Dotazník je přílohou této práce.

Výsledky dotazníkového šetření

V **první oblasti**, jsme zjišťovali právní zakotvenost informačních center. Z dotazníků nám **vzešlo**, že čtyři z pěti informačních center fungují jako občanská sdružení a jedno centrum bylo založeno pod Domem dětí a mládeže, tím pádem jako příspěvková organizace.

Co se týká územní působnosti center, jak nám **vyšlo** z **druhé oblasti**, tak dvě centra jsou s místní působností, dvě s regionálním rozsahem. Krajské informační centrum je zastoupeno jednou, centrem v Brně.

Třetí oblast byla zaměřena na poskytované základní a doplňkové služby. Všechny pět center **uvádí**, že informace třídí dle jednotné klasifikace, stanovené pro členy AICM ČR a to v úplném rozsahu. To znamená, že centra disponují souborem jedenácti oblastí poskytovaných informací a tuto nabídku rozšiřují o místní a regionální informace. Stejně tak všechna odpovídající centra uvedla, že vlastní minimálně pět počítačů, sloužících jak k práci na nich, tak zároveň umožňují přístup na internet.

Do **oblasti poskytování doplňkových služeb** jsme zahrnuli kopírování, faxovou službu, prodej slevových karet či exkurze a besedy nejen pro děti a mládež.. Kromě informačního centra v Chebu, mají všechna centra k **dispozici** kopírku. Oproti tomu faxovou službu nabízí pouze ICM v České Lípě. Co se týká ostatních doplňkových služeb, je zde nabídka velmi shodná. Centra pořádají exkurze pro školy, organizují pravidelné i nepravidelné besedy a mají možnost videoprojekcí. Využívají doplňkového prodeje, většinou příslušenství k používání počítačů.

V dotaznících nás **zajímala** i **oblast nadstandardních služeb** poskytovaných informačními centry. Tři centra **spolupracují** s Českou národní agenturou v rámci programu Mládež v akci a to především v oblasti využívání a zprostředkovávání evropské dobrovolné služby. Pouze jedno ICM je zástupcem evropské informační sítě (EURODESK). Nadrámcové poradenské služby nabízí dvě informační centra. V **Brně** poskytují psychologickou poradnu, poradnu pro motoristy, talentovanou mládež.

V **Chebu** nabízejí kariérové poradenství. Informační centrum v Mladé Boleslavi fungující pod Domem dětí a mládeže a ICM v **České Lípě**, disponují i Otevřeným klubem s deskovými hrami, fotbálkem, biliárem a možností trávení volného času.

Nezbytnou součástí dotazníků byla i **oblast personálního a finančního** zajištění center. Z odpovědí **vyplývá**, že každé centrum má jednoho stálého pracovníka na plný úvazek. K tomu má k dispozici:

- Brněnské centrum
 - jednoho externího pracovníka
 - dvanáct dobrovolníků,
- Hradec Králové
 - osm dobrovolníků
 - tři externí pracovníky,
- Cheb
 - čtyři dobrovolníky.

Pátá oblast, je zaměřena na finanční zdroje jednotlivých center. Centra **využívají** finančních dotací od ministerstva školství (čtyři centra), krajských úřadů a místní samosprávy (ve všech pěti odpovědích). Finance přináší informačním centrům i jejich vlastní výdělečná činnost (čtyři odpovědi) a jiné zdroje, kterými jsou většinou příspěvky od zřizovatele (uvedeno třikrát v dotazníku).

I přes nízký počet získaných dotazníků, jsme je vyhodnotili. Upustili jsme však od prvotního záměru vytvoření ucelených statistických údajů a vyvodili jsme jen **několik poznatků**.

První poznatek vyplývajícím z dotazníkového šetření, můžeme vyvodit i díky faktu, že ačkoliv se nám sešlo pouze pět dotazníků, byl každý z jiného kraje a z jiné části České republiky. To bylo jedním z ukazatelů poznatku, že **fungování** informačních center **není závislé na místní působnosti, ani na zřízení v určité části České republiky a ani personálním zajištění**.

- V informačních centrech pracuje vždy jeden člověk na plný úvazek. Počty dobrovolníků a externích pracovníků se liší, ale nebylo z dotazníků nijak patrné, že by větší či menší počet těchto zaměstnanců nějak ovlivňoval kvalitu či rozsah poskytovaných služeb.

- Všechna dotazníková centra nabízejí svým návštěvníkům ucelené informace dle jednotné klasifikace informací a zároveň tuto nabídku rozšiřují o regionální a místní informace.

Druhým poznatkem je, že informační centra fungující při Domech dětí a mládeže mají **větší nabídku doplňkové činnosti**. Kromě obvyklých nadstandardních služeb jako je kopírování, tisk, internet, besedy nebo exkurze, nabízejí i možnost trávení volného času v klubu, fungujícím jako součást informačního centra pro mládež. Klub nabízí návštěvníkům možnost využití deskových her, fotbálku, šipek, biliáru, televize, počítačových her a doprovodných akcí.

Třetím poznatkem je fakt, že informační centra pro mládež **nevyužívají v plné míře všechny dostupné finanční zdroje**. Jak uvádí dotazníkové šetření (2009), získávají centra finance především z lehce dostupných zdrojů, jako je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, z výzev krajských úřadů a místní samosprávy a ze své vlastní výdělečné činnosti. Žádné informační centrum, reagující na dotazník, neuvedlo mezi své finanční zdroje fondy Evropské unie, nadační fondy či sponzory.

5.2.2 Závěrečné zprávy informačních center pro mládež

Námi konstatované poznatky nám ovšem k naplánované analýze současného stavu informačních center nestačí a z tohoto důvodu jsme se rozhodli využít Závěrečné zprávy o činnosti informačních center pro mládež za rok 2008.

Závěrečná zpráva uvádí informace o celoroční činnosti organizace. Zpráva o činnosti informačního centra pro mládež se podává každý rok Národnímu informačnímu centru pro mládež a Asociaci pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež. Slouží jim k vytváření souhrnných statistických údajů a k vytváření dokumentů pro další rozvoj podpory informačních center v rámci České republiky. Zároveň jsou data z výročních zpráv uváděna při pracovních schůzkách s partnery AICM ČR a Národního informačního centra.

Cíl výzkumu závěrečných zpráv o současném stavu informačních center pro mládež

Ze závěrečných zpráv chceme **získat** statistické údaje o:

- personálním zajištění informačních center pro mládež,
- rozsahu a využívání finančních zdrojů informačních center,
- míře fyzické návštěvnosti určující využívání služeb informačního centra.

Soubor závěrečných zpráv

Závěrečnou zprávu vypracovává každé informační centrum jež je zastřešeno Asociací pro rozvoj a podporu Informačních center pro mládež. Autory jsou zřizovatelé či vedoucí pracovníci informačních center pro mládež, znající potřebná data, vyplývající z potřeb pro závěrečnou zprávu.

Chtěli jsme využít skutečnosti, že závěrečné zprávy odevzdávají všechna informační centra, k zajištění vypovídajících údajů o současném stavu informačních center pro mládež.

Musíme však zmínit, že v případě sběru závěrečných zpráv jsme nebyli stoprocentně úspěšní. Získali jsme závěrečné zprávy od šestnácti zřizovatelů. Ostatní informační centra nedodávající závěrečné zprávy. Buď pracují jako samostatné organizace, tzn. nespádají ani pod Asociaci informačních center, ani pod Národní informační centrum pro mládež a nejsou tedy vázáni povinností tyto zprávy odevzdávat zastřešujícím organizacím informačních center, nebo byla činnost jejich informačního centra pozastavena, ale v seznamu informačních center stále zůstávají.

Náležitosti závěrečné zprávy

Obsah závěrečných zpráv je navrhován Asociací pro podporu a rozvoj informačních center nebo Národním informačním centrem odlišně. Zpravidla zahrnuje:

- **Představení informačního centra pro mládež**
 - vznik, hlavní činnost, doplňkové služby
- **Události a změny, které se v daném roce udály**
- **Hlavní plány na rok následující**

Následuje statická část výroční zprávy obsahující údaje o:

- **Personálním zajištění**
 - počet stálých a dobrovolných pracovníků, úvazky
- **Popis jednotlivých uskutečněných akcí pořádaných ICM**
 - jednorázové, dlouhodobé akce, prezentace, vzdělávání pracovníků ICM, mezinárodní aktivity, evropská výměna zkušeností, nezaměstnaná mládež
- **Spolupráce s dalšími organizacemi**
 - AICM, oddělení ICM NIDM, Eurodesk, Česká národní agentura, oddělení vzdělávání Národního institutu dětí a mládeže, Europe direkt, další
- **Přehled všech podaných projektů**
 - vyhlašovatel dotace, požadovaná dotace, skutečná dotace, důvod neposkytnutí dotace
- **Vícezdrojové financování ICM**
 - MŠMT, jiná ministerstva, Kraj, Místní samospráva, nadace, fondy Evropské unie, vlastní činnost, sponzoři, jiné zdroje
- **Statistika návštěvnosti**
 - fyzické osoby v ICM, akce v informačním centru pro mládež, web (unikátní přístup), e-mail, telefon
- **Další události a změny v ICM**

Výsledky analýzy závěrečných zpráv

Závěrečné zprávy nám mají ukázat, jak jednotlivá informační centra pro mládež po celý rok fungují. Jaké nabízejí služby, jaké organizují akce, s kým spolupracují a samozřejmě i z čeho aktivity financují a z jakých zdrojů.

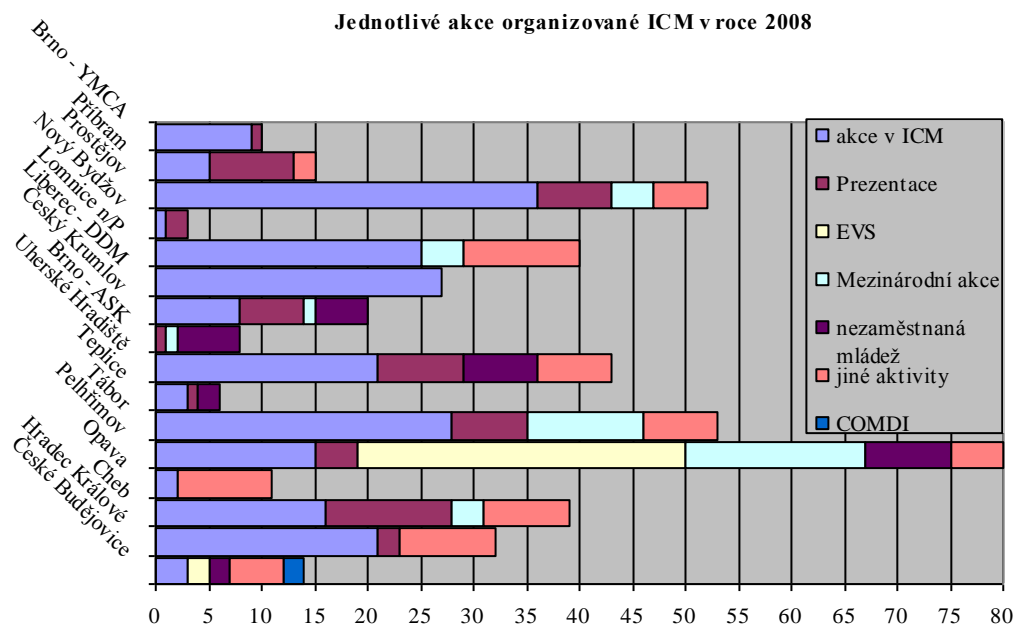
Pojďte si nyní jednotlivé oblasti rozebrat a říci si klady a zápory těchto oblastí.

1) Oblast poskytovaných informací

Pozitiva:

- + Stabilní celoroční informační a poradenská činnost nejen v základních oblastech poskytovaných informací, ale i v oblastech dle místních a regionálních potřeb všech informačních center pro mládež.
- + Zorganizování minimálně čtyř akcí za rok v každém ICM.
- + Široká nabídka doplňkových informačních služeb.

Obr.3 Akce pořádané ICM v roce 2008

2) Oblast personálního zajištění

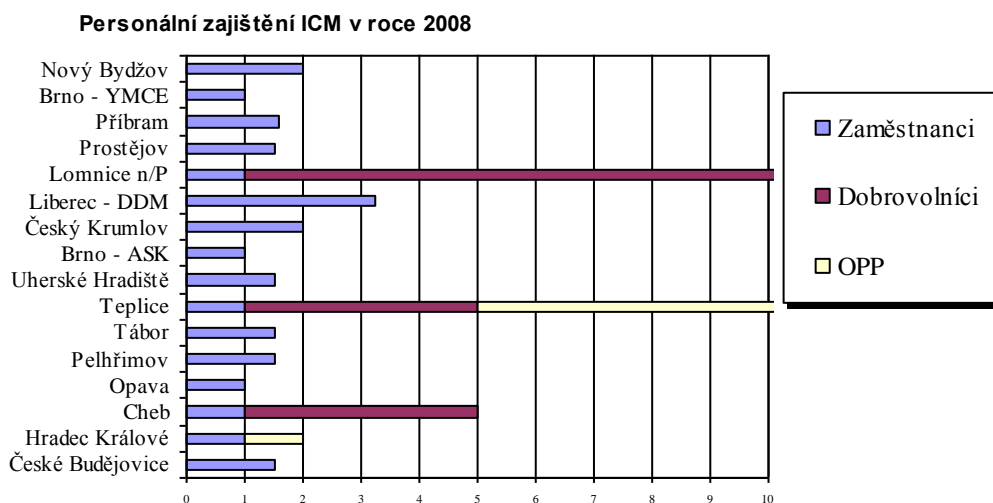
Pozitiva:

- + Možnost využívat při provozu ICM studenty středních škol v rámci praxe, dobrovolníky

Negativa:

- Nízký počet pracovníků schopných zpracovávat aktuální informace.
- Počet pracovníků je odvozen od finančních možností organizace a tyto možnosti nejsou vždy dostačující.

Obr.4 Personálního zajištění informačních center pro mládež v r. 2008

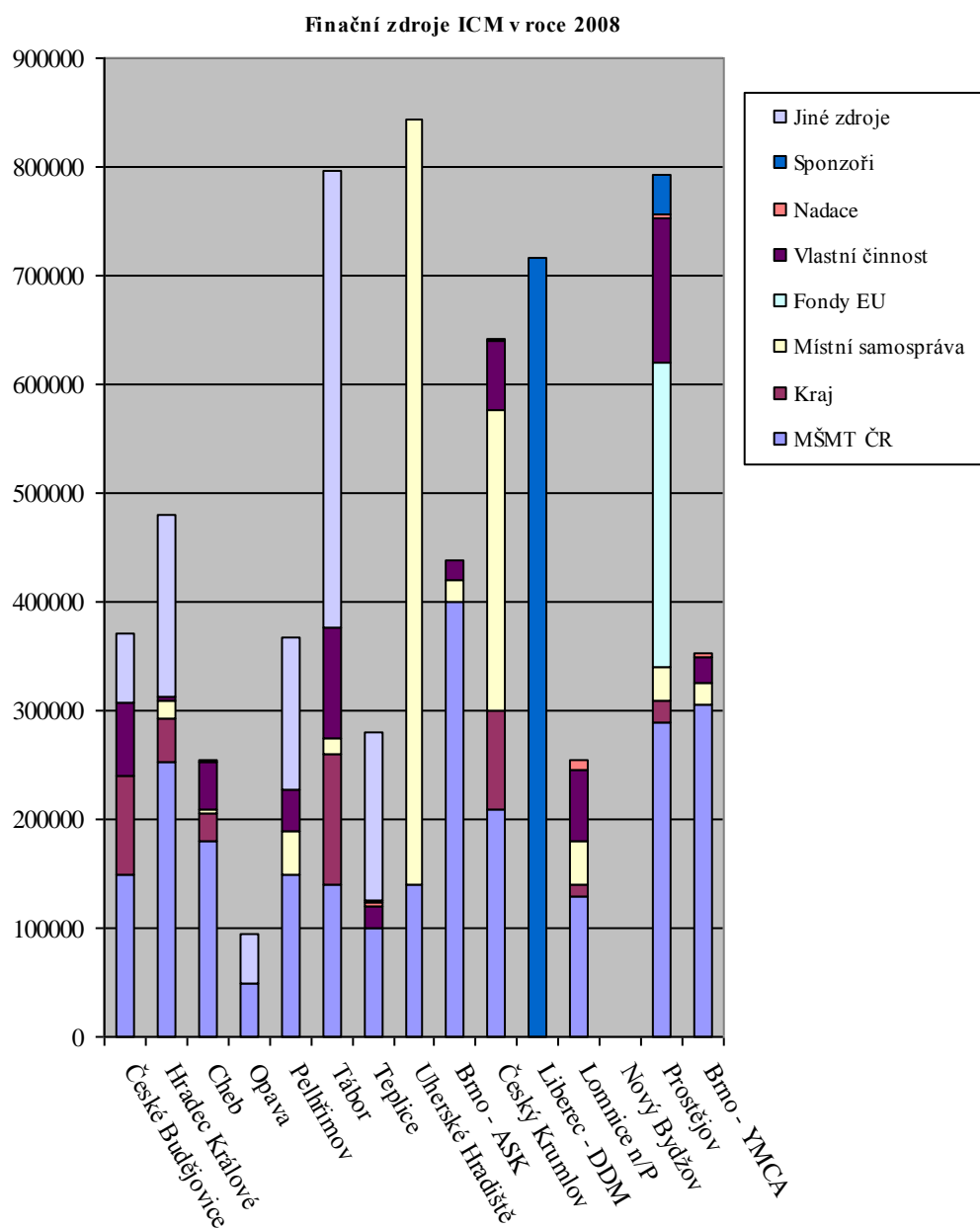

3) Oblast finančních toků

Pozitiva:

- + Využívání minimálně třech finančních zdrojů všemi informačními centry, kromě centra v Opavě (MŠMT ČR a financování zřizovatelem) a ICM v Novém Bydžově, které neuvedlo žádný finanční zdroj.

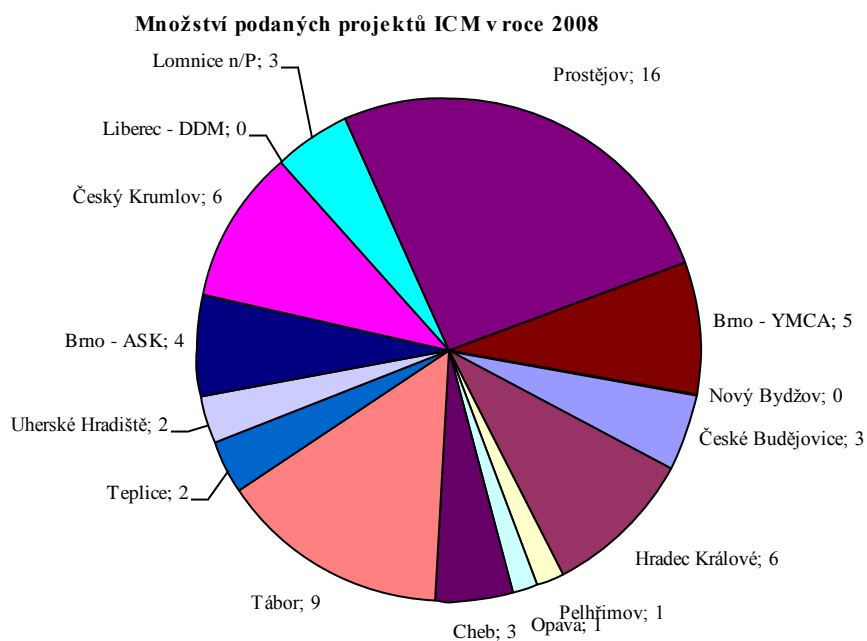
Obr. 5 Finanční zdroje informačních center pro mládež v r. 2008

Negativa:

- Malá snaha o využití financí z jiných, méně dostupných zdrojů
- Omezující možnosti příspěvkových organizací v podávání žádostí v grantovém programu ministerstva školství (jedno centrum – Liberec)
- nízká projektová činnosti informačních center pro mládež

Obr. 6 Množství podaných projektů informačních center v r. 2008

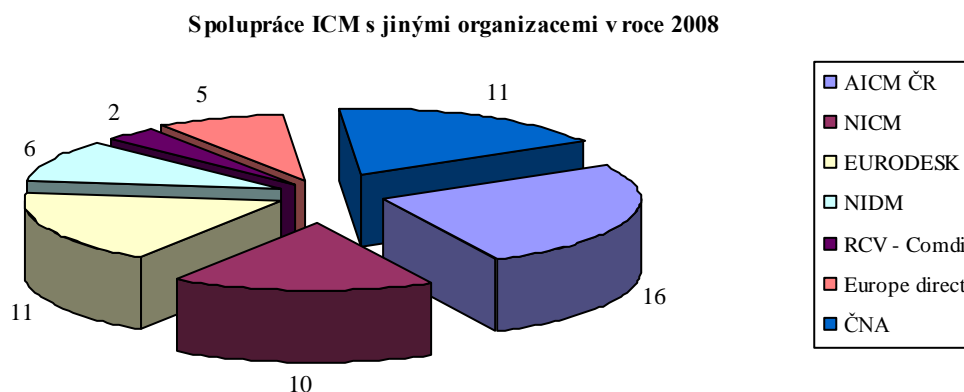

4) Oblast spolupráce s jinými organizacemi pracujícími s dětmi, mládeží nebo informacemi

Pozitiva:

- + spolupráce s jinými organizacemi přináší do centra novou nabídku aktivit pro klienty, čehož informační centra využívají. Výjimkou je v prosinci 2007 založené ICM v Novém Bydžově. To teprve navazuje kontakty s partnerskými organizacemi.

Obr. 7 Spolupráce informačních center s jinými organizacemi v r. 2008

5) Využívání služeb informačních center dle návštěvnosti

Pozitiva:

- + Organizování centrálních, regionálních a místních akcí pro veřejnost napomáhající k propagaci hlavní činnosti informačních center pro mládež
- + Všechna informační centra mají k dispozici webová stránka.
- + Návštěvnost na unikátních webových stránkách se pohybuje od desítek návštěvníků po statisíce za rok.

Negativa:

- Nízká fyzická návštěvnost informačních center. Výjimkou je ICM Uherské Hradiště, kde návštěvnost přesahuje hranici 16-ti tisíc návštěvníků za rok. Přes 12 tisíc lidí ročně, si přijde pro informace do informačního centra v Prostějově a k hranici 8-mi tisíc návštěvníků se blíží centrum v Hradci Králové a Táboře.

Obr. 8 Tabulky návštěvnosti webových stránek ICM a fyzické návštěvnosti v roce 2008

Návštěvnost webových stránek	
Sídlo ICM	Počet
Uherské Hradiště	264 195
Český Krumlov	56 464
Příbram	50 000
Tábor	22 374
České Budějovice	22 116
Hradec Králové	13 728
Prostějov	11 229
Teplice	9 568
Pelhřimov	6 474
Lomnice n/P	5 436
Cheb	2 697
Brno YMCA	2 253
Brno ASK	835
Opava	23
Liberec – DDM	nezjištěn
Nový Bydžov	nezjištěn
CELKEM	467 392

Fyzická návštěvnosti ICM	
Sídlo ICM	Počet
Uherské Hradiště	16 664
Prostějov	11 084
Liberec - DDM	7 938
Hradec Králové	7 759
Tábor	7 644
Pelhřimov	3 851
Lomnice n/P	3 292
Brno YMCA	1 104
Brno ASK	1 022
České Budějovice	1 011
Český Krumlov	580
Teplice	862
Cheb	487
Opava	421
Příbram	400
Nový Bydžov	18
CELKEM	70 537

Dle **statistik** vyvozených ze získaných dat, které nám **poskytly** závěrečné zprávy, lze **konstatovat**, že informační centra pro mládež se snaží převážnou část své činnosti věnovat pořádání akcí pro veřejnost, školská zařízení a to jak na tuzemském, tak i na zahraničním poli. Tento fakt vede k poměrně velké fyzické návštěvnosti (pokud ji nesrovnáváme s návštěvností webovou) informačních center. Čísla uvádějící návštěvnost informačních center mohou být pro nás odpovědí na to, zda-li mají informační centra pro mládež smysl.

Ovšem naopak **kladně** pro informační centra **nevychází** oblast finančních prostředků, kde mají stále velkou příležitost k nalezení nových finančních zdrojů. Ze získané statistiky **vyplývá**, že informační centra sahají především po jistých finančních zdrojích - buď nemají čas nebo nechtějí vyhledávat nadace, sponzory, kteří by jejich činnost podpořili. Pozitivně můžeme hodnotit fakt, že téměř všechna informační centra získávají nemalé částky od ministerstva školství. Stejně tak je tomu i u finančních zdrojů z prostředků krajských a městských rozpočtů. Tato skutečnost vypovídá o tom, že stát provozování center podporuje.

5.2.3 Zhodnocení výzkumu činnosti informačních center pro mládež

Pokud shrneme získané pozitivní a negativní složky jednotlivých hodnotících oblastí společně s výsledky dotazníkového řízení, můžeme konstatovat, že:

- 1) ve většině center byla **zvýšena nabídka** informačních akcí, doprovodných **programů** týkající se především problematiky mladých lidí. Ale také akce pro děti, dospělé či seniory,
- 2) centra se **snaží vytvářet** i jiné **přístupy** k informacím, než jen fyzickou návštěvou centra. Poukazujícím faktem je 99 % zastoupení informačních center jejich webovými stránkami, kde se mohou návštěvníci přinejmenším dozvědět údaje o informačním centru a získat případný kontakt na pracovníky informačního centra,
- 3) centra se **snaží** jít své klientele vstříc i **zprostředkováváním služeb jiných organizací**. Stále více informačních center se stává regionálními či místními zástupci organizací pracujících v oblasti působení mladých lidí v rámci Evropy (Česká národní agentura, Eurodesk).

5.3 ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU INFORMAČNÍCH CENTER PRO MLÁDEŽ V ČR

Ve schválené koncepci rozvoje informačního systému pro mládež v České republice, je hlavním nástrojem zprostředkování a poskytování informací uvedeno informační centrum pro mládež. Tento fakt ukazuje na skutečnost, že informační centra pro mládež začala být nezbytnou součástí státní politiky v oblasti poskytování informací.

Jak uvádí Koncepce (2007), ministerstvo školství považuje činnost informačních center pro mládež velmi potřebnou a v rámci svých možností ji podporuje. Určitým nedostatkem v této oblasti, který se projevuje zejména v rozložení a činnosti center, je nedostatečná podpora ze strany místních orgánů samosprávy. V současné době působí na území České republiky třicet šest informačních center a jedno specifické centrum s národní územní působností

Dle obrázku číslo sedm, tvoří příspěvek státu v rozpočtech informačních center podstatou část. Finanční prostředky jsou přidělovány na základě předložených projektů. Další finanční prostředky získávají ICM, dle analýzy, z vlastní ekonomické činnosti zřizovatelů, grantových podpor vyhlašovaných městy a kraji, programů EU apod. Jak zmiňuje Doubrava (2009) slovy Jaroslava Tučka, pracovníka MŠMT: „Je zapotřebí, aby každé informační centrum mělo podporu od samosprávy, a to jak krajské, tak obecní“. Tím myslí nejen finanční podporu, ale také podporu materiální.

Na závěr uvádíme zatím jediný všeobecně platný systém hodnocení stavu jednotlivých informačních center. Tím je proces certifikace, který vznikl díky zavedeným standardům. Vzhledem k tomu, že proces certifikace vznikl v obsáhlé a dlouhodobé diskusi, lze jej považovat za všeobecně přijatou představu o tom, jak by měla vypadat činnost a služby informačních center. Do současné doby se o certifikát ucházelo, dle webových stránek AICM ČR (2009), patnáct informačních center z nichž třináct certifikát získalo (tj. 31 % ze všech informačních center).

6. ANALÝZA VYBRANÉHO INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ

Analýza vybraného informačního centra nám napomůže k sestavení návrhu na další rozvoj činnosti Informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou. Analýza vyplývá z údajů získaných z výročních zpráv jak centra samotného, tak i jeho zřizovatele, kterým je Dům dětí a mládeže Vikýř (dále jen Vikýř). Dalším materiálem, který nám posloužil k vytvoření návrhu byly internetové stránky Vikýře (2009), propagační materiály a osobní pozorování.

6.1 CHARAKTERISTIKA INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ V JABLONCI NAD NISOU

Informační centrum pro mládež Jablonec nad Nisou **zahájilo provoz v březnu 2005** při Domě dětí a mládeže Vikýř (dále jen Vikýř), v bývalých prostorách cvičné kuchyně. **Zřizovatelem** je Dům dětí a mládeže Vikýř, **příspěvková organizace**, jehož hlavní činností je poskytování zájmového vzdělávání všem věkovým kategoriím od předškolního věku až po seniory.

Slavnostnímu otevření předcházelo několik měsíců **příprav**. Během nich jsme:

- navštívili již zaběhnutá informační centra, sloužící nám jako modelové příklady,
- sesbírali a roztřídili jsme informace dle Metodiky Institutu dětí a mládeže z roku 2006),
- upravili prostory, aby byly vhodné k poskytování informačních služeb
- vybavili jsme místnost nábytkem, který nebyl v Domě dětí a mládeže využíván,
- pořídili jsme tři počítače s možným přístupem na internet.

Informační služby jsme zpočátku poskytovali převážně formou **samostatného studia** klientů z informačních šanonů za přímé asistence vedoucí informačního centra. Současně jsme začali vytvářet své **vlastní internetové stránky**, které jsou však do dnešní doby stále ve výstavbě. Vedle základní služby jsme začali od **září roku 2005** nabízet samostatné **vyhledávání informací na internetu, kopírovací služby, scanování, tisk** a průběžně upravované informace na **nástěnkách**.

Abychom do informačního centra přivedli více klientů z cílové skupiny mládeže, zřídili jsme v **září 2006** při informačním centru **spontánní klub**, kde si mohly neorganizované děti a mládež z ulice přijít zahrát biliár, šipky, fotbálek nebo deskové hry. Na tyto aktivity jsme navázali pořádáním **turnajů** v šipkách či biliáru a nabízeli jsme v herně **desková odpoledne**.

V roce 2007 jsme začali pořádat každoměsíční **“informační bloky”** zaměřující se vždy na jednu oblast z poskytovaných informací. Na bloky se snažíme zvát i odborníky z probírané sféry, mající k tématu blízko. S organizací bloků nám pomáhají členové Městského parlamentu mládeže, který se schází ve Vikýři.

Na konci **roku 2008** došlo ve Vikýři k **rekonstrukci sklepních prostor**, které nám byli nabídnuty k využití a zřízení nového informačního centra. Prostory jsou sice znatelně menší než byly předchozí, ale mají výhodu v samostatném a přímém vstupu ze zahrady Vikýře.

Informační centrum se dočká slavnostního **znovuotevření** v květnu **letošního roku (2009)**. Rozhodli jsme se pro návrat k původnímu vedení informačního centra, to znamená, že budeme poskytovat pouze základní informační služby a doplňkové služby s nimi související. Upustili jsme od vedení spontánního klubu, který nyní bude fungovat pod vedením všech zaměstnanců Vikýře. Doufáme, že modernější úprava i vybavení přivede do centra více návštěvníků než tomu bylo v předchozích letech.

6.2 SOUČASNÝ STAV INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ V JABLONCI NAD NISOU

Cílem této kapitoly je ukázat, jak funguje, podle jakých pravidel se řídí a co nabízí svým klientům místního informačního centra pro mládež s právním statutem příspěvkové organizace. V tomto případě jde o informační centrum pro mládež v Jablonci nad Nisou.

Právní zakotvení

Informační centrum funguje jako jedna z činností Domu dětí a mládeže Vikýř s právním statutem příspěvková organizace. Činnost informačního centra je tedy vázána školním vzdělávacím plánem a směrnicemi Vikýře. Fungování pod příspěvkovou organizací přináší informačnímu centru výhodu v nenutnosti shánět peníze na náklady spojené s energiemi a mzdovými náklady na vedoucího centra. S tím je zároveň spojena i nevýhoda, že informační centrum z pozice příspěvkové organizace nesmí žádat ministerstvo školství o finanční dotace z jím vyhlašovaných programů.

Personální zajištění

Zřizovatel má přesně daný počet úvazků, kterým může disponovat v zajištění činnosti provozu celého Vikýře. V současné době má informační centrum pro mládež k dispozici jeden celý úvazek pro pedagogického pracovníka. Další zaměstnávání pracovníků lze uskutečňovat pouze prostřednictvím uzavření Dohod o provedení práce či Dohody o pracovní činnosti, na které ovšem musí buď zřizovatel nebo vedoucí pracovník informačního centra získat finanční prostředky. Jednou z možností je, jako u všech informačních center, přijmout do svých řad dobrovolného pracovníka či pracovníky (studenty, seniory, maminky na mateřské dovolené).

Nynější personální stav Informačního centra pro mládež je však pouze jeden vedoucí pracovník na plný úvazek. Tento stav není úplně ideální, jelikož náplň činnosti informačního centra není nijak krácena oproti jiným informačním centrům. Naopak pedagogický pracovník musí zároveň vykonávat přímou pedagogickou činnost v Domě dětí a mládeže, to znamená vést zájmové vzdělávání, čímž se jeho pracovní doba strávená v informačním centru částečně zkracuje.

Finanční zajištění

Co se týká finančního zajištění provozu informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou, je možné rozdělit zdroje na tři skupiny.

- 1) Náklady na energie informačního centra mládeže (nájem, elektřina, paliva, vodné, stočné, úklid) jsou zajišťovány **zřizovatelem** (Město Jablonec n/N).
- 2) Finanční prostředky na plat zaměstnance centra jsou přidělovány **státem** prostřednictvím Libereckého kraje.
- 3) Náklady na materiální zajištění (kancelářské potřeby, vybavení,...), služby (poštovné, telekomunikace, internetové připojení) a mzdové náklady (Dohody o provedení práce, Dohody o pracovní činnosti), si vedoucí centra zajišťuje sám z **grantů a příspěvků**.

Granty a příspěvky mohou být žádány, dle aktuálních výzev, z grantového fondu Libereckého kraje, Projektu 2009 města Jablonce nad Nisou, nadačních fondů, Programu Mládež v akci, Evropských fondů. Informační centrum pro mládež využívá především výzev krajského a místního úřadu, nadačního fondu Škola hrou (Preciosa) a V pohybu (Vodafone).

Předkládané projekty jsou většinou zaměřeny na jednu oblast činnosti informačního centra, jelikož kromě krajského úřadu není jinde ve výzvách přímo podporována činnost informačních center. To je jeden z důvodu nízkého počtu dalších získaných finančních prostředků.

Podpora místní samosprávy

Město Jablonec nad Nisou podpořilo v roce 2005 vznik informačního centra pro mládež písemným souhlasem k jeho zřízení. Informační centrum do roku 2007 podporovalo finančním příspěvkem jeho provoz. Na konci tohoto roku se změnila zřizovatelská funkce, z Krajského úřadu Libereckého kraje přešla na Městský úřad Jablonce nad Nisou. Od tohoto okamžiku je finanční podpora informačního centra součástí příspěvku na provoz v celkovém rozpočtu Víkře.

Základní poskytované služby

Centrum poskytuje informace dle jednotné klasifikace informací a nabízí úplný soubor informací (jedenáct oblastí) v souladu s jednotnou základní nabídkou AICM ČR. Vzhledem k nízkému personálnímu zajištění však nedochází k tak častému aktualizování informací, které by bylo vhodné. Snahou vedoucího pracovníka proto je sledovat aktuální změny v rámci nejaktuálnějších témat (vzdělávání, práce a volný čas). Velkým přínosem by pro informační centrum byl dobrovolný pracovník, zpravující část informačních souborů.

Informační soubory jsou však využívány v poměrně malém rozsahu. Spíše než hledání informací v šanonech, využívají návštěvníci internetových služeb či přímé konzultace s vedoucím pracovníkem. Proto zde vyvstává otázka, zda-li je nutná neustálá aktualizace těchto složek ?

Forma poskytovaných informací

Informační centrum pro mládež v Jablonci nad Nisou funguje jako studovna docházkové typu, kdy klient přijde a buď si potřebné informace najde sám v dostupných materiálech (tištěná forma, elektronická podoba v počítačích a na CD), či požádá pracovníka centra o pomoc při vyhledávání informací. Další možností, jak získat informace je prostřednictvím internetu, který je v centru zdarma. Nezbytnou součástí centra je i nabídka letáků a publikací a možnost zapůjčit si knih nebo časopisy.

Nejvíce osvědčená metoda k předávání informací je jejich vyvěšení na nástěnky přímo v centru nebo i po budově Vikýře. Budovou projde za den kolem stovky lidí netušících, že ve Vikýři funguje informační centrum pro mládež, a proto je na tuto skutečnost díky nástěnkám upozorňujeme a zároveň na nich poskytujeme aktuální informace.

Doplňková výdělečná činnost

V informačním centru pro mládež je možnost za mírný poplatek kopírování, scanování, tisk informačních materiálů. Dále také mohou klienti využívat laminovací a kroužkové vázací služby. Tyto služby jsou využívány velmi zřídka kdy, jelikož je Informační centrum situováno na periférii města a většina nabízených služeb je k dispozici i v centru města nebo v poslední době i ve školách. Každopádně tyto služby nebyly a nejspíš ani v dohledné době nebudou nijak omezeny, jelikož zařízení je využíváno pracovníkem informačního centra a i zaměstnanci Vikýře samotnými. Nevýhodou je

nutnost získání finančních prostředků na provoz těchto zařízení z jiného zdroje než jsou provozní náklady Vikýře.

Doplňující aktivity

Vzhledem k tomu, že informační centrum ještě stále není ideálně využíváno cílovou skupinou, ani jinou skupinou populace, je snahou pracovníka nabízet doplňkové aktivity přibližující činnost centra ke klientům. Součástí měsíčních programů v informačním centru jsou vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, besedy, přednášky) k aktuálním tématům, zábavné pořady k významným dnům a aktivní informační programy. Tyto aktivity jsou nejúčinnější metodou propagace informačního centra. Jen je nutné zaujmout klientelu tématem, aby do informačního centra na akci přišla. Nevýhodou pořádání těchto akcí je, že většina z nich je organizována jako volně přístupná akce bez nutnosti předchozího přihlášení. Z tohoto důvodu se někdy stává, že pracovník centra připravuje program, stráví tím několik hodin a nakonec se aktivity nikdo nezúčastní. Tento stav pak snižuje motivaci k dalšímu pořádání takových akcí.

Spolupráce s dalšími organizacemi

Informační centrum spolupracuje s **Asociací pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež** - především při prezentacích na vzdělávacích veletrzích, účastní se, prostřednictvím své vedoucí, Valných hromad a metodických porad pořádaných Asociací. Často vedoucí pracovník využívá služeb Národních informačních centra v Praze poskytujícího metodické semináře a přednášky.

Spolupráce s dalšími organizacemi jako je Česká národní agentura, Eurodesk, jazykové agentury je realizována především prostřednictvím distribuce jejich propagačního materiálu klientům Informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou nebo bezplatným poskytnutím prostor pro zorganizování jejich vlastní akce.

Poměrně dobrá je i spolupráce s informačními centry libereckého kraje (ICM Liberec–Vesec, Liberec–DDM, Frýdlant v Čechách) v rámci pořádání společných akcí a vzájemné propagace mezi svými klienty. Všechna tato centra vyjma veseckého, jsou zřizována stejně jako jablonecké infocentrum, Domy dětí a mládeže. Tím se stává spolupráce o to přínosnější, jelikož se při ní navzájem centra inspiroují ve způsobech poskytování informací a služeb.

Návštěvnost

Informační centrum pro mládež v Jablonci nad Nisou bylo prozatím více využíváno z hlediska doprovodných akcí, jako jsou klubová činnost, besedy, zasedání Městského parlamentu, akce pro veřejnost. Samotné poskytování informační služby není mezi návštěvníky nijak zvlášť rozšířeno. To dokládají i čísla v následující tabulce.

Statistika návštěvnosti:

MĚSÍC	FYZICKÉ OSOBY V ICM	OSOBY NA AKCÍCH ICM	INFORMACE PO TELEFONU	INFORMACE E-MAILEM
leden	25	33	2	3
únor	52	43	7	6
březen	64	104	3	12
duben	21	692	8	5
květen	38	84	4	9
červen	18	89	12	14
červenec	0	0	1	0
srpen	0	0	2	0
září	29	474	4	6
říjen	36	36	5	8
listopad	85	173	4	4
prosinec	12	12	1	1
celkem	380	1740	53	68

6.2.1 Shrnutí

Současný stav informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou je stále v počátcích. Za téměř čtyřleté působení v Domě dětí a mládeže se nepodařilo vytvořit si stálou klientelu. Ačkoliv nabídka informační souborů a doprovodných programů je poměrně velká a snaží se neustále korespondovat s aktuálními otázkami mládeže, není cílovou skupinou plně využita. Více navštěvovány jsou akce s konkrétní tematikou, než samotné informační centrum.

6.3 SWOT ANALÝZA INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ V JABLONCI NAD NISOU

Abychom mohli navrhnout možné způsoby dalšího rozvoje činnosti Informačního centra pro mládež v Jablonci, je zapotřebí si stanovit silné a slabé stránky současného stavu. Zároveň je nutné si uvědomit naše možnosti a rizika při provozu informačního centra.

Silné stránky – analýza vnitřních podmínek

- + umístění informačního centrum přímo v místě navštěvovaném potenciální cílovou skupinou
- + existence dostatečného počtu středních škol
- + možnost využívání prostor a vybavení Domu dětí a mládeže
- + nové prostory informačního centra
- + existence relativně silného spolupracujícího partnera při řešení problémů (NIDM MŠMT ČR)
- + poskytování poměrně široké palety doplňkových služeb

Slabé stránky – analýza vnitřních podmínek

- umístění informačního centra na málo frekventovaném místě
- nedostačující označení a navigační prvky upoutávající na existenci informačního centra prostorách DDM Vikýř
- nedostačující personální zajištění
- zaměření pracovníka na více aktivit, souvisejících s fungování Domu dětí a mládeže, než pouze na provoz informačního centra
- nedostatečné finančních prostředky na propagační činnost

- nízké využívání vícezdrojového financování
- malá spolupráce s místními školami a dalšími institucemi pracujícími s dětmi, mládeží či informacemi
- neschopnost včasné aktualizace informačních souborů
- nezastupování žádného z evropských informačních systémů, projektů a programů (zastupování EURODESK, program Mládež v akci a jiné)
- nízká spolupráce s ostatními informačními centry v České republice
- nízká podpora místní samosprávy

Příležitosti – analýza vnějších podmínek

- + možnost využití vícezdrojového financování prostřednictvím programů Evropské unie
- + využití poměrně velké propagace informačního centra spojené s rekonstrukcí sklepních prostor DDM Vikýř
- + ustoupení od provozu spontánního klubu přinášející více času pro zabezpečení činnosti informačního centra
- + využití nových prostor a nového přístupu do informačního centra
- + nabídka středním školám využívání činnosti informačního centra pro uskutečňování praxe jejich studentů

Hrozby – analýza vnějších podmínek

- regionální či místní rozvoj informačních pointů na místech, kde se sdružuje cílová skupina (knihovna, školy, kluby)
- nízká nebo žádná finanční podpora od dosavadních finančních zdrojů vedoucí k nutnosti omezení nabízených služeb ?
- nízká poptávka po nabídce ze strany cílové skupiny

SWOT analýza nám ukázala, že Informační centrum pro mládež v Jablonci se potýká s řadou slabých stránek, počínaje personálním zajištěním a konče nízkou podporou místní samosprávy. Přesto má však do budoucna poměrně dost příležitostí k omezení negativních stránek. Ať už je to využití nových zrekonstruovaných prostor či využití dobrovolných sil z řad středoškolské mládeže.

7. NÁVRH NA DALŠÍ ROZVOJ ČINNOSTI INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ V JABLONCI NAD NISOU

Chceme-li, aby se informační centrum pro mládež stalo nezbytnou součástí informačního systému v Jablonci nad Nisou, je zapotřebí jej neustále rozvíjet a zdokonalovat a přizpůsobovat poptávce. Nikdy bychom neměli při koncepci dalšího rozvoje zapomínat na zásadní myšlenku fungování informačních center pro mládež, kterou je, jak uvádí Charta (2004): „**Činnost informačních center pro mládež vychází ze zájmu, potřeb a požadavků cílových skupin v místě provozování centra.**“

Jak by se dala změnit současná situace Informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou, které za téměř čtyřleté působení při Domě dětí a mládeže nenalezlo svoje pevné místo v organizacích využívaných mládeží Vypadá to, že existují **tři možnosti**. První je **pozastavit nebo úplně zrušit činnost informačního centra**. Druhou variantou je **změnit statut informačního centra pro mládež na infopoint**, kdy nebude nutné věnovat tolik času vývoji centra. Ušetřený čas zaměřit na rozvoj jiné oblasti v rámci DDM Vikýř. Třetí možností je snažit se **nalézt ideální způsob propagace, prezentace informačního centra mezi cílovou skupinou**. Na konkrétnější možná východiska se blíže zaměříme v další kapitole.

Abychom zabránili prvním dvou variantám (zrušení informačního centra a změně statutu), navrhli jsme dlouhodobý a krátkodobý strategický plán pro zřizovatele a pracovníka centra.

7.1 DLOUHODOBÝ STRATEGICKÝ PLÁN VÝVOJE ČINNOSTI INFORMAČNÍHO CENTRA

- 1) Navázání kontaktu s místní samosprávou, přičemž bude představena činnost informačního centra a vysvětleny důvody jeho existence a potřebnosti v Jablonci nad Nisou.
- 2) Absolvování školení a seminářů k možnosti regionálního zastupování České národní agentury v rámci programu Evropské dobrovolné služby.
- 3) Ucházení se o možnost financování činnosti informačního centra pro mládež z Evropských fondů – sledování vyhlášených výzev a případné vypracování a podání žádosti.

- 4) Vytvoření nabídky k získání dobrovolných pracovníků z řad studentů, maminek či tatínků na mateřské dovolené, seniorů nebo nezaměstnaných osob (uznání praxe, kontakt s lidmi, snižování nezaměstnanosti,...)

7.2 KRÁTKODOBÝ STRATEGICKÝ PLÁN VÝVOJE ČINNOSTI INFORMAČNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ

- 1) Zajistit dotazníkové šetření v rámci potřeby informačního centra pro mládež mezi dětmi a mládeží ve věku 12 až 26 let z jabloneckém regionu.
- 2) Vytvořit propagační kampaň na zviditelnění informačního centra pro mládež za pomoci členů Městského parlamentu mládeže v Jablonci nad Nisou.
- 3) Za pomoci technických služeb vytvořit navigační systém z centra města k informačnímu centru pro mládež. Zároveň zajistíme viditelné označení informačního centra v prostorách Domu dětí a mládeže.
- 4) Přihlášení se k auditorské kontrole k získání Certifikátu kvality informačního centra.
- 5) Navázat spolupráci s místním úřadem práce, městskou policií města Jablonce nad Nisou a školami. Úřad práce by nám pomohl zajistit poradenskou činnost v kariérové oblasti a přisun aktuálních informací z oblasti pracovních příležitostí a možností. Městská police je garantem v prevenci kriminality, tím pádem bychom ji mohli nabídnou spolupráci v užívání služeb a činnosti informačního centra pro neorganizovanou mládež z ulice. Školám bychom chtěli nabízet vzdělávací programy z oblastí, které nemají ve svých školních vzdělávacích programech, ale jsou důležité pro žáky a studenty.

Uvedené strategické plány jsou navrhovány především pro potřeby rozvoje Informačního centra pro mládež v Jablonci nad Nisou. Není však vyloučeno, že se najdou i další informační centra ztotožňující se s těmito návrhy.

Pokud se nyní zamyslíme na otázkou vhodnosti využití návrhů rozvoje činnosti u dalších center, můžeme předpokládat, že budou sloužit ku prospěchu začínajícím informačním centrům, která se zorientovávají v problematice poskytování informačních služeb. V podstatě jsme těmito strategickými plány vystihli prvotní úkoly, které by měl každý zřizovatel či zaměstnanec informačních centra pro mládež splnit poté, co bylo rozhodnuto založit informační centrum pro mládež.

8. ZÁVĚR

Cílem práce bylo zanalyzovat současný stav informačních center pro mládež a informačního systému v České republice. V současné době panuje mezi mládeží a celkově lidmi velmi malé podvědomí o tom, co vlastně je informační centrum pro mládež, jak funguje, proč se vlastně takováto organizace zřizuje a co kladného může návštěvníkům přinést. Na tyto otázky jsme se v práci zaměřili a zodpověděli je.

Jsme si samozřejmě vědomi toho, že jsme nezodpověděli všechny otázky, které by mohly být k tématu položeny. Je to dáno i tím, že situace na poli informovanosti v České republice se stále vyvíjí a mění a důkazem je i koncepční materiál ministerstva školství, jehož součástí jsou návrhy na další možná opatření k zlepšení a zjednodušení přístupu mladých lidí k informacím. Odpověďmi na otázky mohou být i grafy znázorňující nynější stav činnosti center a to z pohledu kladného i záporného. Grafy jsme mohli zpracovat díky výzkumné činnosti, kterou jsme provedli u zaměstnanců a zřizovatelů informačních center v rámci České republiky.

Naším hlavním cílem bylo navrhnout další možný vývoj činnosti pro Informační centrum pro mládež v Jablonci nad Nisou. Podařilo se nám stanovit dlouhodobý i krátkodobý plán činnosti obsahující úkoly pro zřizovatele a zaměstnance ICM. Pokud budou úkoly splněny, dojde k výraznému posunu ve fungování informačního centra a především v jeho prosazení mezi občany města Jablonce nad Nisou.

POUŽITÉ ZDROJE:

1. *Asociace pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež* [online]. Praha : Asociace pro podporu a rozvoj Informačních center pro mládež. [cit. 2009-04-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.icmcr.cz>>.
2. *Bílá kniha Evropské komise : Nový podnět pro evropskou mládež* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 1.2.2007 [cit. 2009-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/bila-kniha-narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-formuje-vladni-strategii-v-oblasti-vzdelavani-strategie-odrazi-celospolecenske-zajmy-a-dava-konkretni-podnety-k-praci-skol>>.
3. *Dům dětí a mládeže Vikýř* [online]. Jablonec nad Nisou : 2006-2009 [cit. 2009-04-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.ddmvikyr.cz>>.
4. DOUBRAVA, Lukáš. *MŠMT reformuje informační systém pro mládež : Vznik národního centra patří k základním krokům . Učitelské noviny* [online]. 2008, č. 31. [cit.2009-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.ucitelskenoviny.cz/n_obsah_clanku.php?id=1344&PHPSESSID=086bfe>.
5. *Evropská mládežnická informační charta : přijatá v Bratislavě dne 19.11.2004.* [online]. Praha : Národní informační centrum pro mládež 2008. [cit. 2009-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.icm.cz/evropska-charta-informaci-pro-mladez>>.
6. *EURODESK : Evropská informační síť pro mládež* [online]. Praha : ČNA Mládež/NIDM MŠMT. [cit. 2009-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://eurodesk.cz>>.
7. *Koncepce rozvoje informačního systému pro mládež v České republice.* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2008. 15 s. c2006, 4.4.2009 [cit.2009-02-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/mladez/koncepce-rozvoje-informacniho-systemu-pro-mladez-v-ceske-republice>>.
8. KOPEČEK, Vlastimil, PAVLÍK, Václav. *Koncepce rozvoje Informačních center pro mládež v České republice v rámci budovaného informačního systému pro mládež v ČR do roku 2007.* Český Krumlov : 2007. 38 s.
9. KULICH, Miloslav. *Informační centra pro mládež a právo mladých lidí na informace.* Železná Ruda, 2002. 29 s. , Kurz řízení neziskových organizací, Závěrečná písemná práce. Dostupný z WWW: <<http://www.tretipatro.cz/res/data/000045.doc>>.
10. Metodické listy IDM MŠMT : *Problematika vzniku a provozu Informačního centra pro mládež docházkového typu.* Praha : IDM MŠMT, 2000. 11 s.
11. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha : MŠMT ČR , 2006, 4.4.2009. [cit. 2009-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz>>.
12. *Národní institut dětí a mládeže* [online]. Praha : NIDM , [2000?], 5.5.2009. [cit. 2009-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.nidm.cz>>.

13. *Národní informační centrum pro mládež* [online]. Praha : NICM, 5.5.2009. [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.icmcr.cz>>.
14. *Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č.104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte*. [online]. Praha : Ministerstvo vnitra, 2003-2009. [cit.2009-15-03]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=2%2F1993&number2=&name=&text=>.
15. *Standardy Asociace informačních center pro mládež : návrhová verze 13.2.2007*. Lomnice nad Popelkou : AICM ČR, 2007. 14 s.
16. *Souhrn údajů ze statistických částí Zpráv o činnosti ICM v ČR za rok 2008*. NICM. 1.vydání. Praha : NICM, 2009. 18 s.
17. *Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16.prosince 1992 : O vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky*. [online]. Praha : Parlament České republiky, 1995-2009. [cit. 2009-15-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>>.
18. *Všeobecná deklarace lidských práv : Přijatá a vyhlášená Valným shromážděním v rezoluci 217 A (III) dne 10. prosince 1948*. [online]. Praha : Vzdělávací institut ochrany dětí, c 2002-2006. [cit.2009-08-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.detskaprava.cz/nactileti/download/deklarace.pdf>>.
19. *Výroční zpráva Domu dětí a mládeže Vikýř za rok 2008*. 1.vydání. Jablonec nad Nisou : Dům dětí a mládeže Vikýř, 2008. 25 s.
20. *Výroční zpráva Národního institutu dětí a mládeže za rok 2008*. 1.vydání. Praha : NICM NIDM, 2009. 15 s.
21. *Zákon č. 83/1990 Sb. ze dne 27.března 1990 o sdružování občanů*. [online]. Praha : Ministerstvo vnitra , c2003-2009. [cit.2009-10-04]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=83/1990&PC_8411_l=83/1990&PC_8411_ps=10#10821>.
22. *Zákon č. 106/1999 Sb. ZÁKON ze dne 11. května 1999 o svobodném přístupu k informacím*. [online]. Praha : Ministerstvo kultury České republiky, c2007. [cit.2009-12-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=325>>.
23. *Zákon č. 248/1995 Sb. Parlamentu České republiky o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů*. [online]. Praha : Společnost pro církevní právo, 1999. [cit.2009-24-04]. Dostupný z WWW: <<http://spcp.prf.cuni.cz/lex/248-95.htm>>.

24. *Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.* [online]. Ostrava : Nakladatelství Sagit, 1996-2009. [cit.2009-24-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb00250&cd=76&typ=r>>.
25. *Zákon č. 262/2006 Sb. ze dne 21. dubna 2006 zákoník práce.* [online]. Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí. [200-], 22.4.2009. [cit. 2009-27-04]. Dostupný na WWW: <<http://www.mpsv.cz/files/clanky/2919/262-2006.pdf>>.

PŘÍLOHA:

1) Dotazník pro Informační centra pro mládež v ČR

Dotazník pro Informační centra pro mládež v ČR

Vážení pracovníci Informačních center pro mládež,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma „Informační centra pro mládež“. Cílem je zjištění, jak jsou jednotlivá informační centra v České republice právně zakotvena, ekonomicky a personálně zajištěna. Nedílnou součástí je i průzkum nabízených služeb. Všechny Vaše názory jsou pro mě velmi cenné a hodnotné.

Informace, které zde uvedete budou použity pouze ve prospěch bakalářské práce, jejíž součástí by měla vzniknout informační publikace pro začínající Informační centra.

Prosím Vás o pravdivé a co nejpřesnější vyplnění. Velice Vám děkuji za ochotu a spolupráci.

S úctou

Andrea Tauchmanová
studentka 3.r.PF TUL

1. Údaje o ICM

Právní zakotvení

Datum zahájení oficiálního provozu pro veřejnost:
(u připravovaných ICM předpokládaný datum)

2. Působnost ICM

a) krajské – univerzitní město

b) regionální působnost

c) místní působnost

3. Služby ICM

A) klasifikace informací:

a 1) jednotná klasifikace informací

a 2) úplný soubor informací v souladu s jednotnou základní nabídkou AICM
včetně informací místních a regionálních

a 3) částečný soubor informací v souladu s jednotnou základní nabídkou AICM ČR-
minimálně úplné soubory ignoranci vzdělávání, práce, volný čas, občan a stát,
mládež v ČR a Evropské unie, cestování včetně informací místních a regionálních

a 4) částečný soubor informací v souladu s jednotnou základní nabídkou AICM ČR-
min. úplné soubory informací vzdělávání, práce a volný čas včetně informací
regionálních

B)Přístup na PC a internet

b 1) přístup na PC a internet

b 2) přístup na PC a internet minimálně na 3 PC

b 3) přístup na PC a internet minimálně na 5 PC

Celkový počet PC:*Ceny PC a internetových služeb:***Základní cena internetu
PC****Slevy na internet****Slevové karty****Psaní na****C)Doplňkové služby standardní**

c 1) Možnost kopírovat

*ceny kopírování pro veřejnost***A4****A3**

c 2) veřejná faxová služba

*Ceny faxové služby pro veřejnost***Odesílání A4 místně****odesílání A4 ostatní ČR****odesílání A4 zahraničí****příjem**

c 3) doplňkový prodej (mapy, publikace, příslušenství PC)

c 4) možnost videoprojekcí v ICM

c 5) prodej slevových karet pro mládež – ISIC, EURO 26, ALIVE

c 6) exkurze žáků a studentů v ICM

c 7) pravidelné či nepravidelné besedy pro děti a mládež

c 8) ostatní doplňkové služby

D)Doplňkové služby nadstandardní

d 1) profesní diagnostika COMDI

d 2) EURODESK

d 3) ČNA- program Mládež v akci (např.EDS,..)

d 4) tématické výstavky pro děti a mládež

d 5) odborné poradenství (pedagogicko-psychologické, personální, atd.)

jaké:.....

d 6) ostatní doplňkové služby
jaké:

4. Administrativně ekonomické činnosti

a) Počet pracovníků v ICM

Zaměstnanci

Externí pracovníci

Dobrovolní pracovníci

Zaměstnanci

Plný úvazek

Poloviční úvazek

Jiný úvazek

OPP

b) Vícezdrojové financování ICM

uvedení všech zdrojů v Kč i v %

MŠMT

**Jiná
ministerstva**

Kraj

**Místní
samospráva**

Nadace

EU

**Vlastní
činnost**

Sponzoři

**Jiné zdroje
(např. zřizovatel, atd.)**

5. Právní změny ICM (zřizovatel, atd.)

A) Změny v právním zakotvení

Jaké

Proč

Velmi Vám děkuji za ochotné vyplnění tohoto dotazníku. Pokud máte další připomínky k využívání ICM, využijte prosím i Vy volného místa na této stránce, děkuji Vám.